

InfoQuest

pre mládež

Závěrečná správa

InfoQuest

pre mládež

Autori:

Anna Nesladek

Marie-Hélène Bougeard (ERYICA)

Maedeh Ghorbanian (Abo Akademi University)

Jazyková korektúra:

Tanja Herceg

Jessica Walker

Dizajn:

Ismet Lisica

Jasmin Leventa

Záverečná správa

Obsah

5	Abstrakt
6	Čo sú Mládežnícke informácie a Poradenstvo?
7	Úvod
8	Kontext a ciele
8	Metodológia prieskumu
10	Výsledky prieskumu
11	Demografické informácie
11	1. Krajina pôvodu a krajina pobytu
13	2. Vek a pohlavie účastníkov
13	3. Úroveň vzdelania
14	4. Aktuálny stav účastníkov
15	5. Geografické oblasti života účastníkov
15	Hlavné zistenia štúdie
15	1. Témy zaujímavé pre mladých ľudí
17	2. Uprednostňované kanály pre prijímanie informácií
18	2.1 Uprednostňované kanály informácií užívateľmi a neužívateľmi služieb mládežníckych informácií a poradenstva
18	3. Uprednostňované sociálne médiá
19	4. Uprednostňované online zdroje informácií
20	5. Spoľahlivé zdroje informácií
21	5.1 Porovnanie medzi užívateľmi/neužívateľmi, týkajúce sa spoľahlivých zdrojov informácií
22	6. Uprednostňované formáty obsahu
23	7. Obratnosť pri hľadaní informácií
24	8. Zručnosti informačnej gramotnosti
31	9. Ďalšie komentáre
33	Záver a odporúčania
37	Referencie

Abstrakt

Mladí ľudia potrebujú pri prechode do nezávislej dospelosti široké spektrum informácií, aby mohli robiť dobre-informované rozhodnutia. **Cieľom tejto štúdie bolo identifikovať potreby informácií pre mladých ľudí a určiť najefektívnejšie kanály a zdroje na poskytovanie týchto informácií.**

Navyše sme sa zamerali na odhalenie výziev, s ktorými sa mladí ľudia stretávajú pri hľadaní informácií. Na zber údajov sme použili dotazník, ktorý zahŕňal otázky viacerých odpovedí a otvorené otázky. Prieskum sa uskutočňoval naprieč Európou v 20 rôznych jazykových verziách. Nakoniec bolo analyzovaných celkovo 1304 odpovedí 11 jazykových verzií. Väčšina odpovedí pochádza zo španielskych, talianskych a portugalských prieskumov. Zistenia prieskumu odhaľujú, že **účastníci potrebujú spoľahlivé informácie o zamestnaní a vzdelávaní viac ako o iných témach.** Tieto témy sa prejavili ako najčastejšie spomínané zdôrazňujúc ich dôležitosť pre mladých ľudí počas smerovania zásadných životných rozhodnutí. Ďalšie význačné oblasti záujmu zahŕňali **zdravie a blahobyt, bývanie, voľný čas a zábavu, medzinárodnú mobilitu a financie a podnikanie.** Zameraním sa na tieto kľúčové oblasti sa môžu služby mládežníckych informácií a poradenstva lepšie ujať prieskumom identifikovaných potrieb informácií pre mladých ľudí.

Prieskum ďalej odhalil, že mladí ľudia čoraz viac využívajú **platformy sociálnych médií, ako sú Instagram, WhatsApp, YouTube a TikTok**, čo korešponduje s uprednostňovaním **video a textových formátov.** Služby mládežníckych informácií a poradenstva by teda mohli pre poskytovanie informácií v takýchto uprednostňovaných formátoch využívať tieto platformy.

Internetové stránky (najmä overené a oficiálne), články a časopisy online, online informačné portály, blogy či vlogy a online aktivity rovesník-rovesníkovi sa medzi mládežou ukázali ako preferované online zdroje informácií. Takisto **špecializované profesie, služby mládežníckych informácií a poradenstva, a poradcovia či učitelia na školách alebo univerzitách sú považované za najspoľahlivejšie informačné zdroje.** Na základe týchto zistení sa odporúča, aby boli službami mládežníckych informácií a poradenstva vytvorené overené internetové stránky a zdieľané informácie poskytované špecializovanými odborníkmi, určené špeciálne mládežníckemu publiku.

Za ďalšie, naše zistenia zvyrazňujú výzvy, ktorým mladí ľudia čelia pri získavaní, vyhodnocovaní a používaní informácií pre prijímanie informovaných rozhodnutí. Hlavnými **identifikovanými výzvami je šírenie falošných správ a dezinformácií, nedostatok spoľahlivých zdrojov a prebytok informácií.** Dve ďalšie výzvy vyplynuli z otvorených otázok: jazykové bariéry a nedostatok dôvery v informačné zdroje. Niektorí mladí považovali dostupné informácie za zložité a mätúce a mali pocit, že všetkému dôverovať nemôžu. Riešenie týchto výziev mladých si môže vyžadovať poskytnutie poradenstva alebo podpory spolu s úsilím o tvorenie dôveryhodnejších a relevantnejších informácií použitím jasného a jednoduchého jazyka.

Čo sú Mládežnícke informácie a Poradenstvo?

Mládežnícke informácie a poradenstvo obsahuje spektrum prispôsobených služieb a zdrojov špeciálne navrhnutých tak, aby vyhovovali potrebám dospelých a mladých dospelých. Ich cieľom je poskytovať presné a spoľahlivé informácie o témach, ktoré sú podstatné pre ich život (Fedotoff a Pietilä, 2011).

Hlavným zameraním týchto služieb je pre všetkých mladých jednotlivcov v komunite zaistiť, v rámci všetkých ostatných, prístup k informáciám a poradenstvu nepodmienený faktorom, ako miesto bydliska, sociálno-ekonomické postavenie, etnická príslušnosť, pohlavie a vzdelanostné zázemie. A čo viac, je nevyhnutné určiť odlišné potreby marginalizovaných skupín, zahŕňajúc žijúcich vo vidieckych oblastiach alebo znevýhodnených ľudí (European Youth Information Charter, 2018). Mládežnícke informácie a poradenstvo ponúka rôzne zdroje a podporu vzdelávania, zamestnania, zdravia, osobného rastu, zákonných práv, spoločenských otázok a rekreačných aktivít. Služby mládežníckych informácií a poradenstva by mali byť ľahko dostupné prostredníctvom kanálov a formátov uprednostňovaných mladými ľuďmi, zahŕňajúc internetové stránky, zákaznícke linky, osobné poradenstvo, online chat-y, platformy sociálnych médií a centrá fyzické. Podľa literatúry sa mladí ľudia cítia lepšie pochopení pri interakcii s rovesníkmi, čo potvrdzuje význam vytvárania informačných systémov rovesník-rovesníkovi (Ghorbanian Zolbin a Widén, 2023).

Mládežnícke informácie a poradenstvo sú preto kľúčové role pri práci k právu na informácie, ktoré bolo založené uzneseniami Universal Declaration of Human Rights (čl. 19), the International Covenant on Civil and Political Rights (čl. 19), and the European Convention of Human Rights (čl. 13). S rýchlym vývojom technológií a narastajúcim počtom informačných zdrojov sa stáva potreba prístupu k spoľahlivým informáciám čoraz naliehavejšou. Informácie sú základným pilierom rozhodovania v mnohých aspektoch života, aktívnej účasti v spoločnosti a prispievania k demokratickému životu. Vzhľadom na to, že rozhodnutia prijaté v raných fázach života môžu mať dlhodobý vplyv, je nutné poskytnúť mladým ľuďom spoľahlivé, platné a dostupné zdroje informácií, aby im uľahčili informované rozhodovanie. Okrem toho služby mládežníckych informácií a poradenstva majú zásadnú úlohu pri zabezpečovaní, aby mladí ľudia mali základné zručnosti, ako informačná alebo mediálna gramotnosť, a dostávali dostatočnú podporu na využitie dostupných informácií najlepšie. Informačná gramotnosť je „súbor schopností, ktoré vyžadujú od jednotlivcov, rozpoznanie, kedy sú informácie potrebné, a aby našli, vyhodnotili a efektívne použili hľadané informácie“ (American Library Association, 1989). Na druhej strane, mediálna gramotnosť hovorí o „schopnosti pristupovať, analyzovať, hodnotiť a tvoriť správy naprieč rôznymi kontextami“ (Livingstone, 2004).

Služby mládežníckych informácií a poradenstva dodržiavajú v celej Európe chartu European Youth Information Charter (2018), ktorá predstavuje zrozumiteľný rámec odborných princípov a smerníc. Charta obsahuje deväť princípov, na ktorých mládežnícke informácie musia byť založené: nezávislé, dostupné, inkluzívne, založené na potrebách, posilňujúce, zdieľateľné, etické, odborné a podnecujúce.

Úvod

V roku 2013 skúmala ERYICA mladých ľudí, aby posúdila kvalitu služieb mládežníckych informácií a poradenstva naprieč Európou (Krzaklewska a Potocnik, 2014). Nasledujúci prieskum sa uskutočnil v roku 2017 ako časť projektu Erasmus+ Youth.Info: Databáza informácií pre mládež budúcnosti, s podporou univerzity Abo Akademi University (Karim a Widén, 2018).

Cieľom štúdie bolo porozumieť skúsenostiam užívateľov a neužívateľov so službami mládežníckych informácií a poradenstva, porovnávajúc vzorce používania a preferencie. Údaje prieskumu sa zbierali online za účasti viac ako 6000 účastníkov vo veku 12 až 29 rokov v 18 krajinách Európy a 20 jazykoch. Výsledky ukázali, že zatiaľ čo informácie o voľnom čase, zdraví a vzdelávaní boli získateľné ľahko, ku oblastiam ako podnikanie, bývanie a zamestnanosť chýbali spoľahlivé zdroje. Opýtaní chceli dostupnejšie informácie o vzdelávaní a zamestnaní, uprednostňujúc osobné stretnutia, portály online vyhľadávania a sociálne médiá. Napriek popularite online zdrojov, mladí ľudia považujú overenie online informácie za náročné a radšej sa spoliehajú na známe zdroje. Vo všeobecnosti avšak považujú informácie služieb mládežníckych informácií a poradenstva za spoľahlivé, pričom mnohí užívatelia odporúčajú tieto služby iným (Karim a Widén, 2018).

O takmer sedem rokov neskôr nutnosť nového určenia potrieb informácií pre mladých ľudí začala byť čoraz naliehavejšou. Od roku 2017 sa zmenilo veľa vecí: svet zažil pandémiu, umelá inteligencia sa v mnohých oblastiach ukázala ako vplyvná technológia v mnohých oblastiach a dramaticky sa zmenila geopolitická štruktúra. Schopnosť vyhodnocovať použiteľnosť informácií a ich zdrojov sa v našej prepojenej spoločnosti stalo čoraz viac dôležitou a zároveň náročnejšou (Haider a Sundin, 2020). Vzhľadom na neustále sa meniace okolnosti, ktorým dnes mladí ľudia čelia, a rýchly vývoj digitálnych technológií sa pravidelné zhromažďovanie údajov o ich informačných potrebách stalo dôležitejším ako kedykoľvek.

Čoraz dôležitejším sa stáva premýšľanie o inovatívnych riešeniach riešiacich naliehavé celosvetové otázky a úloha mladšej generácie je rozhodujúceho významu. S prevahou digitálneho priestoru, sa menia spôsoby, akými mladí ľudia hľadajú a vytvárajú informácie. Je nevyhnutné uvedomiť si, že mladí ľudia rôznych životných štýlov hľadajú rôzne typy informácií rôznych formátov a počas procesu ich hľadania čelia rozličným výzvam. Identifikácia týchto rozdielov je pre poskytovanie spoľahlivých informácií z vhodných zdrojov pre mladých ľudí kľúčom.

InfoQuest pre mládež má identifikovať potreby informácií pre mladých ľudí za súladu s nimi preferovanými zdrojmi a formátmi pre prístup k informáciám. Ďalej sa snaží pochopiť výzvam, ktorým služby mládežníckych informácií a poradenstva v rôznych európskych krajinách čelia, aby sa maximalizovala ich užitočnosť pre mladých ľudí. Pochopenie potrieb a informačného správania mladých ľudí umožní službám mládežníckych informácií a poradenstva zabezpečiť byť založené na potrebách, obhajovať dôležitosť mládežníckych informácií a pripravenosť pre budúcnosť. Tento dôkazovo-založený prístup je životne dôležitý pre obhajobu v rámci informačného sektora pre mládež. Nazáver, výsledky InfoQuest-u pre mládež nám umožňujú porovnať niektoré rozdielne trendy užívateľov a neužívateľov služieb mládežníckych informácií a poradenstva.

Na štruktúre dotazníka sa takisto podieľali výskumníci z katedry informačných štúdií Information Studies Department of Abo Akademi University (Finland) a členovia riadiacej rady a sekretariátu ERYICA Governing Board and Secretariat .

Kontext a ciele

ERYICA spustila InfoQuest pre mládež na jeseň roku 2023. Bol otvorený od 14. novembra 2023 do 15. marca 2024 so zameraním na mladých ľudí do 30 rokov. Zatiaľ čo bol dotazník dostupný v 20 jazykoch, iba jazyky s viac ako desiatimi odpoveďami boli zahrnuté do analýzy: katalánčina, angličtina, estónčina, francúzština, nemčina, taliančina, luxemburčina, portugalčina, rumunčina, slovinčina, španielčina (abecedné poradie). Pozri tabuľku 1.

albánsky	bosniansky	katalánsky
chorvátsky	anglický	estónsky
fínsky	francúzsky	nemecký
talianky	litovský	luxemburský
maltsky	čiernohorský	portugalský
rumunský	slovenský	slovinský
španielsky	welšský	

Tabuľka 1: Všetky jazyky prieskumu (abecedné poradie)

Primárnym cieľom tohto projektu bolo preskúmať správanie mladých ľudí v európskych krajinách pri hľadaní informácií a pochopiť ich preferencie z rôznych uhlov pohľadu, ako sú oblasti záujmu, uprednostňované zdroje, formáty obsahu a ďalšie kľúčové faktory. Okrem toho sa zamerail na identifikáciu možných výziev, ktorým mladí ľudia čelia v procese ich hľadania informácií. Je tiež vytvorený pre vývoj riešení na zvýšenie efektívnosti a dostatočnosti služieb informácií pre mládež, zabezpečujúc súlad s potrebami a očakávaniami mladých ľudí.

Výsledky a zistenia tejto prieskumnej štúdie boli zostavené na podporu rozvoja služieb mládežníckych informácií a poradenstva v ich príslušných krajinách a sú pripravené na šírenie miestnym, regionálnym a národným subjektom s rozhodovacou právomocou. Zámerom týchto výsledkov je slúžiť ako cenný sprievodca a nástroj obhajoby na zdôraznenie potrieb a výziev, ktorým čelia mladí ľudia, obhajovať potrebné kroky a podporovať efektívne riešenie týchto potrieb.

Metodológia prieskumu

Prieskum InfoQuest pre mládež pozostáva zo 17 otázok, ktoré skúmajú rozličné aspekty zahŕňajúc informácie zázemia účastníkov, osobné preferencie informačných domén, preferované zdroje a kanály, preferované formáty, výzvy pri spracovaní informácií, informačnú gramotnosť a vplyv prísluchajúcich nív, ako sú umelá inteligencia a ovplyvňovatelia v sociálnych médiách. Prieskum taktiež obsahuje otvorenú otázku, ktorá pozýva účastníkov, aby sa, pre komplexnejšiu analýzu, podelili o svoje názory.

Dotazník bol pôvodne vytvorený v angličtine a následne preložený do 20 ďalších jazykov s pomocou miestnych odborníkov, použitím prekladateľských služieb. Prieskum bol dostupný od 14. novembra 2023 do 15. marca 2024 medzi mladými jednotlivcami vo veku do 30 rokov. Rôzne zainteresované strany a členovia siete ERYICA uľahčovali proces distribúcie s cieľom osloviť čo najširšie zastúpenie európskej mládeže. Na distribúciu dotazníka online bola použitá platforma „Typeform“. V priemere potrebovali účastníci na ukončenie prieskumu približne 12 minút.

V prieskume odpovedalo celkovo 1317 mladých ľudí z rôznych krajín. Avšak z 1317 odpovedí 13 ľudí neboli analyzované, pretože boli v jazykoch, v ktorých odpovedalo menej ako 10 ľudí. Mimo to, prieskum si pozrelo 5368 ľudí a 3281 naň začalo odpovedať. Miera dokončenia bola 39,7%. Je dôležité poznamenať, že neexistuje žiadne všeobecne akceptované kritérium pre „dobrú“ mieru odpovedí na prieskum. No typická miera odozvy medzi 5% a 30% sa všeobecne považuje za prijateľnú a miera presahujúca 30% sa považuje za silnú (Le Masson, 2023). Miera odozvy tohto prieskumu sa preto dá klasifikovať ako dobrý výsledok.

Napriek dostupnosti prieskumu v 20 rôznych jazykoch, získané boli odpovede iba v 16 jazykoch, ako je zhrnuté v tabuľke 2. Okrem toho, z analýzy boli vylúčené odpovede v bosniančine, chorvátčine, litovčine, slovenčine a waleštine z dôvodu veľmi malého počtu respondentov (menej ako 10). Preto odteraz berieme do úvahy vzorku 1304 odpovedí distribuovaných medzi 11 jazykov.

Jazyk	Percento %	Jazyk	Percento %
Taliančina	27,9%	Portugalčina	22,1%
Španielčina	18,2%	Katalánčina	8,1%
Angličtina	6,7%	Rumunčina	4,1%
Slovinčina	3,6%	Nemčina	3,2%
Estónčina	2,4%	Francúzština	1,4%
Luxemburgčina	1,2%	Litovčina	0,4%
Bosniančina	0,2%	Chorvátčina	0,2%
Slovenčina	0,2%	Waleština	0,1%
Albánčina	0%	Bosniančina	0%
Maltčina	0%	Čiernohorčina	0%

Tabuľka 2: Jazyky prieskumu a ukončené odpovede (vylúčené jazyky sú zvýraznené).

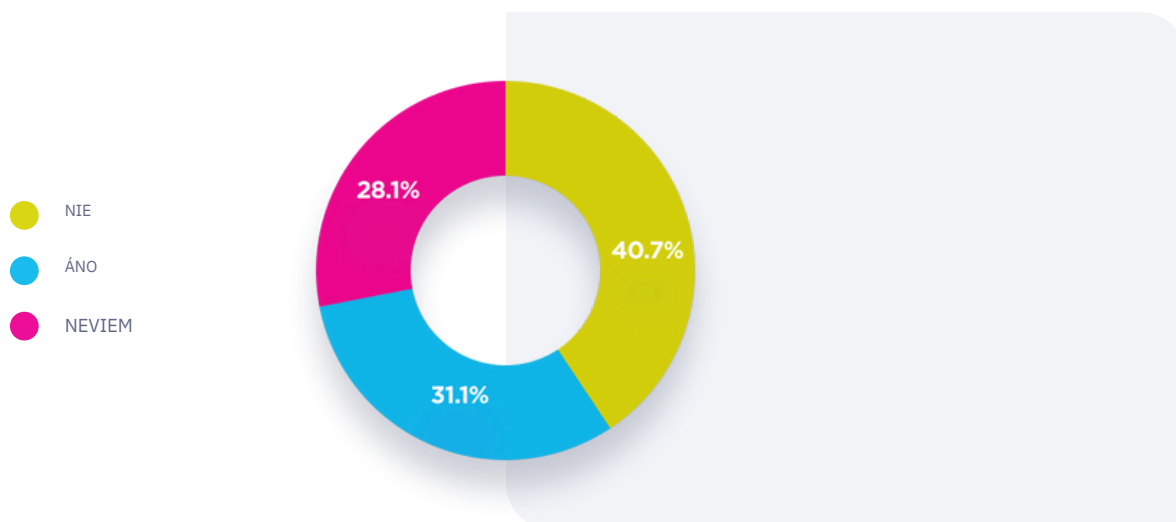
Niektoré jazykové skupiny poskytli viac odpovedí ako iné, čo viedlo ku skresleniu údajov talianskych, španielskych a portugalských odpovedí, čo spolu predstavuje takmer dve tretiny odpovedí. Stále však značný počet odpovedí získali aj ďalšie krajiny. Prieskum bol zameraný na užívateľov aj neužívateľov služieb informácií pre mládež, aby sa zaručila objektívna perspektíva.

Množstevné údaje sa analyzované pomocou softvéru Microsoft Excel. Všetky percentá sú zaokrúhlené na jedno desatinné miesto, takže v súčte nemusia byť presne 100%. Na identifikáciu cielených výsledkov alebo trendov boli použité štatistické techniky, ako napríklad štatistika opisná. Okrem množstevných údajov sa na analýzu kvalitatívnych údajov zozbieraných z otvorených otázok dotazníka (otázka 17) použila metóda obsahovej analýzy. Všetky odpovede boli preložené do angličtiny pomocou prekladateľských nástrojov. Potom boli vybrané a zhustené kľúčové informácie podstatné pre ciele štúdie, čo viedlo k identifikácii reprezentujúcich tém.

Výsledky prieskumu

Tento prieskum bol vytvorený, aby zhromaždil údaje od užívateľov a neužívateľov služieb mládežníckych informácií a poradenstva. Cieľom tohto prístupu bolo stanoviť úroveň spokojnosti súčasných užívateľov a vplyv služieb mládežníckych informácií a poradenstva na európsku mládež za hľadania perspektív na zlepšenie kvality služieb zároveň. Zahnutím neužívateľov chcel prieskum pochopiť ich preferencie týkajúce sa potrieb informácií, uprednostňovaných kanáloch alebo zdrojoch informácií ponúkajúc potenciálne riešenia pre širšiu prístupnosť a angažovanosť pre mládežnícke informácie a poradenstvo. Okrem užívateľov a neužívateľov, segment mladých jednotlivcov si nebol istý, pokiaľ šlo o ich interakciu so službami mládežníckych informácií a poradenstva.

Spomedzi všetkých účastníkov má 31,1% s užívaním služieb mládežníckych informácií a poradenstva predchádzajúce skúsenosti, zatiaľ čo 40,7% nie. Pomerné percento účastníkov, 28,1%, nemôže s istotou povedať, či mali predošlé skúsenosti s používaním služieb mládežníckych informácií a poradenstva. Graf 1 zobrazuje percento každej skupiny.

Graf 1: Rozdelenie užívateľov a neužívateľov služieb mládežníckych informácií a poradenstva

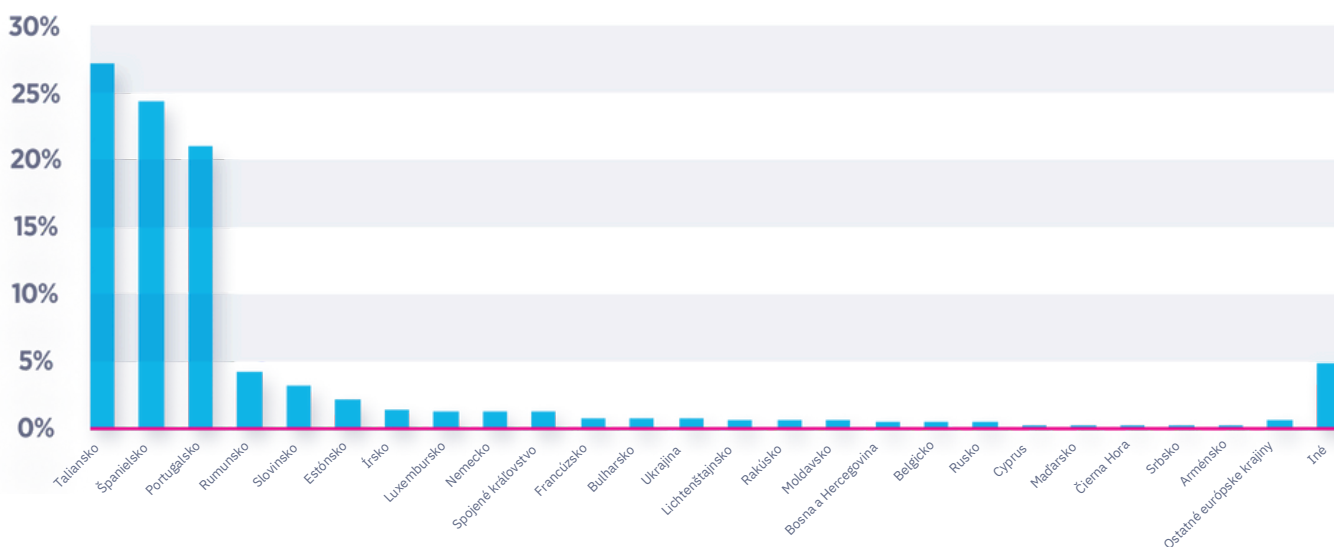
Údaje od všetkých skupín účastníkov, vrátane užívateľov, neužívateľov a neistých svojimi predošlými skúsenosťami, boli analyzované pre zrozumiteľné pochopenie informačného správania mládeže. Pri niektorých otázkach sa údaje zanalyzovali hromadne, zatiaľ čo pri iných sa použil prístup porovnania, pričom údaje od užívateľov a neužívateľov sa analyzovali oddelene.

Demografické informácie

Táto časť rozoberá všeobecné pozadie informácií účastníkov prieskumu. Dotazník zhromaždil údaje o pohlaví, veku, dosiahnutého vzdelania, otázky bývania a súčasného vzdelávania a životného stavu.

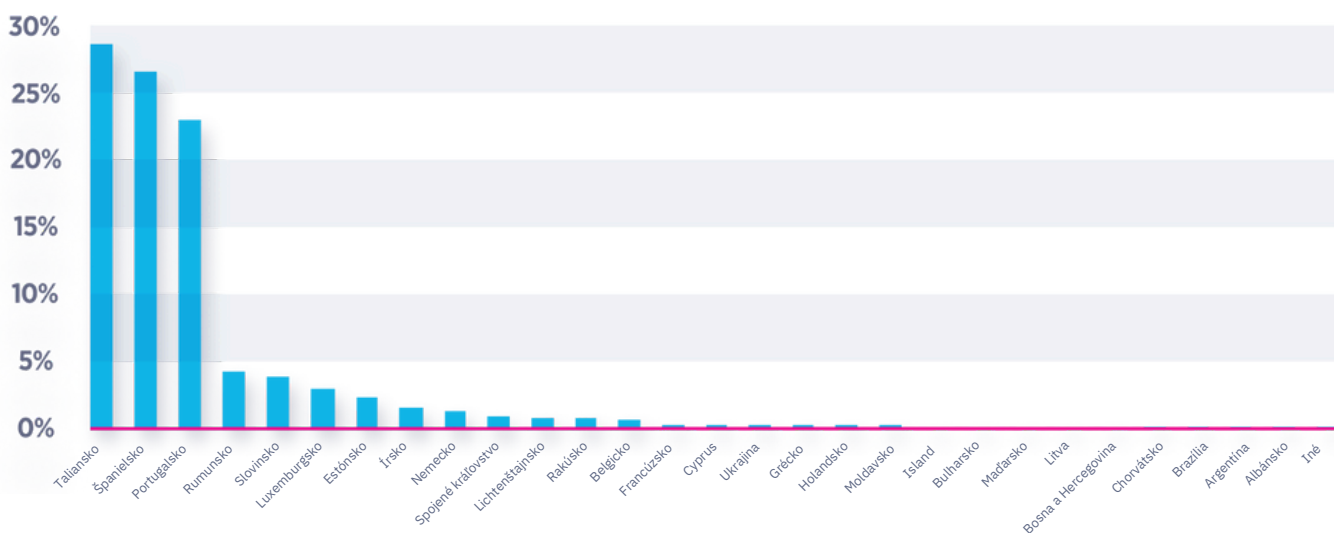
1. Krajina pôvodu a krajina pobytu

Táto štúdia zozbierala informácie o krajine pôvodu účastníkov. Väčšina z 1304 odpovedajúcich je z Talianska, Španielska a Portugalska, pričom 72,7% všetkých účastníkov pochádza z týchto troch krajín. Rumunsko je so 4,4%, odtiaľ pochádzajúcich, štvrté. Malá časť účastníkov (4,7%) pochádza z mimoeurópskych krajín a sú zaradení do skupiny „ostatní“. Prehľadný zoznam krajín pôvodu účastníkov a príslušného podielu na celkovej vzorke je znázornený v grafe 2.

Graf 2: Rozdelenie účastníkov podľa krajiny pôvodu

Podobne (pozri graf 3) väčšina účastníkov žije v súčasnosti v Taliansku, Španielsku a Portugalsku (78,5% odpovedajúcich). Zaujímavosťou je, že existuje nesúlad medzi krajinou pôvodu a krajinou pobytu účastníkov, čo označuje narastajúcu mobilitu mladých jednotlivcov spomedzi rôznych európskych krajín. V skutočnosti asi dvaja z troch účastníkov vo veku 15-30 rokov, ktorí uviedli nesúlad medzi krajinou pôvodu a krajinou pobytu, pochádzajú z ďalšej európskej krajiny. Na druhej strane viac ako polovica účastníkov do 15 rokov pochádza z krajín mimo Európy, najmä z afrických a juhoamerických regiónov. Pravdepodobne je to preto, že títo jednotlivci so svojimi rodinami migrovali.

Graf 3: Rozdelenie účastníkov podľa krajiny pobytu

Rozličnosť odpovedí mladých ľudí v rôznych krajinách by mohlo vysvetliť niekoľko faktorov. Jedným z kľúčových faktorov je efektívnosť propagácie prieskumu, ktorá pravdepodobne ovplyvnila mieru účasti: krajiny, kde sa prieskum propagoval vo väčšej miere, mohli mať vyššiu mieru účasti. Okrem toho tiež stojí za to preskúmať súvis medzi demografickými údajmi krajín, úrovňami zamestnancov mládežníckych informácií a poradenstva a miestnou infraštruktúrou týchto služieb mládežníckych informácií a poradenstva, nakoľko tieto faktory môžu mieru účasti ovplyvniť.

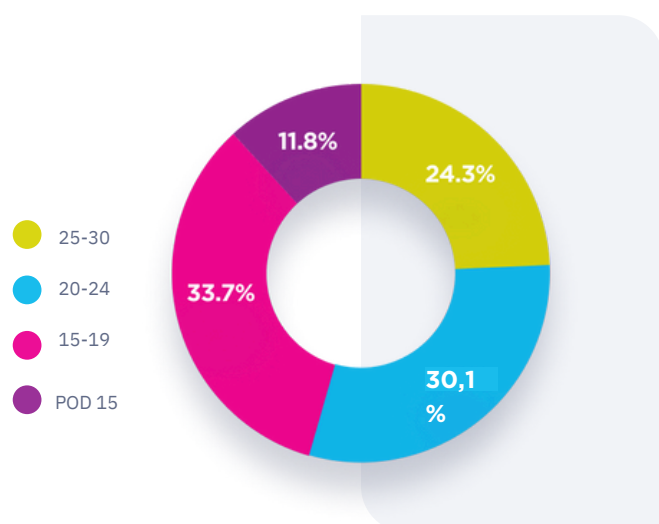
2. Vek a pohlavie účastníkov

Účastníci sú rozdelení do štyroch rôznych vekových skupín. Spomedzi 1304 odpovedajúcich:

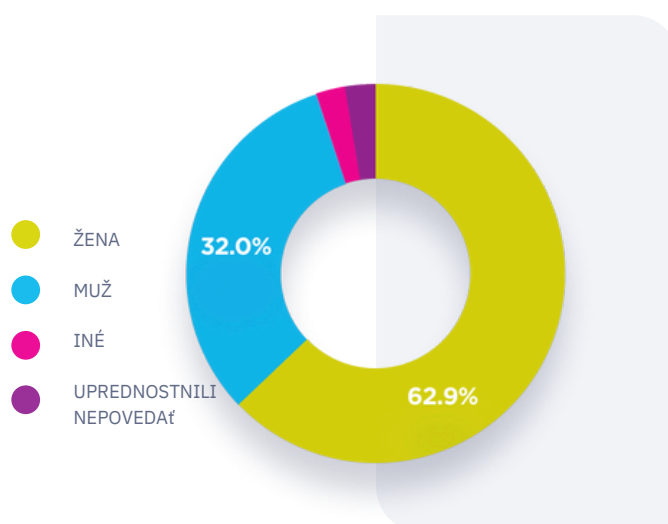
- 33,7% je vo veku 15-19 rokov;
- 30,1% je vo veku 20-24 rokov;
- 24,3% je vo veku 25-30 rokov; a
- 11,8% má menej ako 15 rokov.

Vekové kategórie sú znázornené v grafe 4.

Väčšina účastníkov (62,9%) sú ženského pohlavia, zatiaľ čo približne 32% účastníkov mužského. Zvyšných 5,1% si svoje pohlavie buď neželalo uviesť, alebo patrili do iných kategórií. Rodová demografia je znázornená na grafe 5.

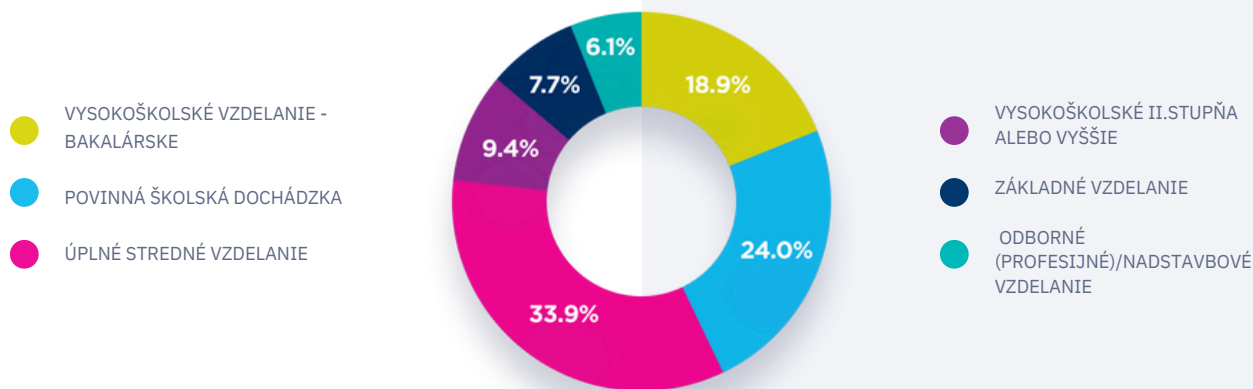
Graf 4: Vekové rozdelenie účastníkov

Graf 5: Rozdelenie účastníkov podľa pohlavia

3. Úroveň vzdelania

Ďalším atribútom zozbieraným v prieskume bolo dosiahnuté vzdelanie mladých ľudí. Účastníci uviedli rôzne úrovne vzdelania, od základnej školy po nadstavbové vzdelanie, pričom väčšina z nich ukončila nepovinné (úplné) stredoškolské vzdelanie. Spomedzi 1304 respondentov má 33,9% úplné stredoškolské vzdelanie, 24% povinnú školskú dochádzku, 18,9% bakalársky titul a 9,4% má vzdelanie II. stupňa alebo vyššie. 7,7% účastníkov má základné vzdelanie a 6,1% odborné(profesijné)/nadstavbové vzdelanie. Pre podrobnú klasifikáciu pozri graf 6.

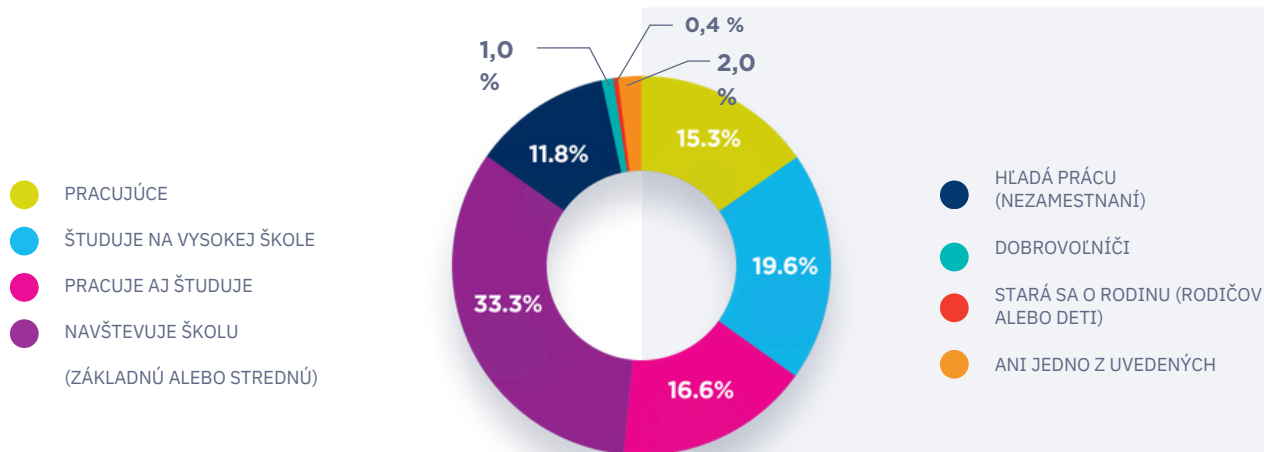

Graf 6: Úroveň vzdelania účastníkov

4. Aktuálny stav účastníkov

Ďalšou skúmanou demografickou charakteristikou odpovedajúcich bola životná situácia a sociálno-profesijný status. V čase prieskumu bolo 52,9% študentov na rôznych úrovniach vzdelania rozdelených takto: 33,3% bolo na základných a stredných školách, zatiaľ čo 19,6% pokračovalo vysokou školou. Tento výsledok by mohlo vysvetliť niekoľko faktorov, ako napríklad povzbudenie študentov zo strany svojich škôl alebo rovesníkov, aby sa zúčastnili prieskumu. Niektoré štúdie ukázali, že študenti sa častejšie zúčastňujú vedeckých štúdií (Porter a Whitcomb, 2004): podľa nich môže byť dôvodom zvedavosť, dobrá propagácia prieskumu medzi študentmi škôl a povzbudzovanie rovesníkmi.

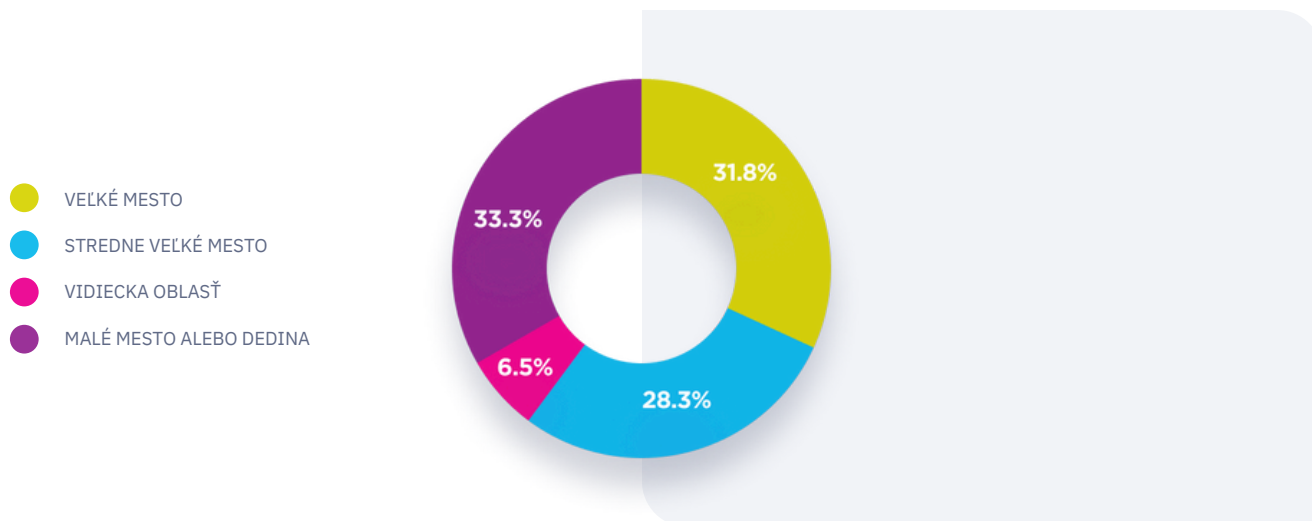
Na druhej strane 15,3% účastníkov pracuje a ďalších 16,6% vyvažuje prácu aj štúdium. Približne 11,8% si aktívne hľadá zamestnanie, kým zvyšní odpovedajúci sú zapojení do dobrovoľníckej činnosti alebo plnia rodinné povinnosti. Pre prehľad sociálno-profesijného statusu účastníkov pozri graf 7.

Graf 7: Aktuálny sociálno-profesijný stav účastníkov

5. Geografické oblasti života účastníkov

V tomto výskume sa zhromaždili miesta pobytu účastníkov a mestá sa kategorizovali na základe veľkosti ich populácie. Mestá s počtom obyvateľov presahujúcim 50000 boli klasifikované ako oblasti najväčších miest; tie s populáciou pod 50000 a nad 10000 sa považujú za stredne veľké; mestá do 10000 boli označené ako malé mestá; a izolované lokality, farmy a dedinky boli klasifikované ako vidiecke oblasti alebo dediny. Z 1304 odpovedajúcich má významná časť, 31,8%, pobyt vo veľkých mestách; 28,3% žije v stredne veľkých mestách; 33,3% v malých mestách, zatiaľ čo len 6,5% je z vidieckych oblastí (pozri graf 8).

Graf 8: Rozdelenie účastníkov podľa oblastí pobytu.

Hlavné zistenia štúdie

V nasledujúcich častiach sa správa ponorí do kľúčových zistení štúdie týkajúcich sa interakcie a správania informácií mládeže.

1. Témy zaujímavé pre mladých ľudí

Jedným zo základných aspektov štúdie je identifikovať oblasti, v ktorých mladí ľudia túžia získať viac informácií. Na tento účel boli účastníci požiadaní, aby si zo zoznamu 15 tém vybrali viaceré témy záujmu. Z prieskumu vyplýva, že najpálčivejšou témou pre mladých ľudí je zamestnanie (napr. kariérna orientácia, hľadanie zamestnania, stáž, učňovská príprava, letná brigáda, atď.), pričom 66,1% opýtaných ju uviedlo medzi oblasťami, z ktorých by chceli získať viac informácií.

Štúdia tiež odhaľuje, že 52,1% účastníkov má veľký záujem o získavanie informácií o vzdelávaní a odbornej príprave, zahŕňajúc témy ako zápis na školu alebo univerzitu, štipendiá, výmenné programy, atď.. Vzhľadom na to, že väčšina účastníkov sú stále študenti, je logické očakávať zvýšený záujem o prijímanie informácií týkajúcich sa pracovných príležitostí a spôsobov, ako pokračovať vo svojom smere vzdelania.

41,9% respondentov vyjadruje záujem o prijímanie informácií týkajúcich sa zdravia a blahobytu, ktoré pokrývajú široké spektrum záujmov, ako sú fyzické a duševné zdravie, problémy znevýhodnenia a súvisiace témy. S podobným percentom (40,3%) je bývanie na štvrtom mieste medzi témami záujmu. Bývanie je kľúčovým záujmom mladých jednotlivcov prechádzajúcich do nezávislej dospelosti, zahrňujúc podporu pri hľadaní dostupného bývania, pri úvere ku vlastnému bývaniu a k ďalším príslušným náležitostiam.

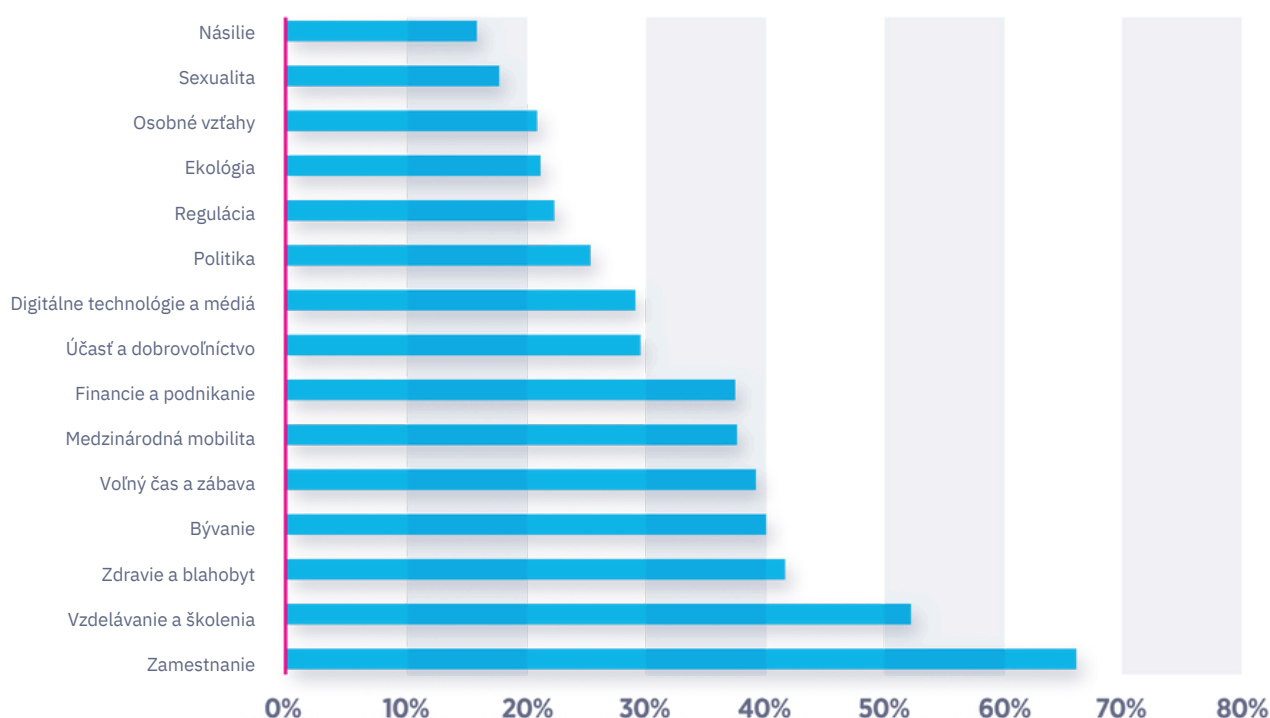
Takisto dôležitými témami, o ktorých chcú mladí ľudia dostávať informácie, sú aj možnosti oddychu a zábavy v ich voľnom čase, zahŕňajúc stretávanie sa, účastníctvo v mládežníckych kluboch, zapájanie sa do športu, kultúrnych a voľnočasových aktivít, ako uviedlo 39,3% odpovedajúcich.

S veľmi podobným percentom, 37,7% a 37,6%, v danom poradí, sú tiež pre mladých veľmi dôležitými témami medzinárodná mobilita (účast na medzinárodných krátkodobých projektoch, štúdium, dobrovoľníctvo alebo práca v zahraničí, cestovanie) a peniaze a podnikanie (vrátane rôznych aspektov, ako právne náležitosti ku založeniu podniku, zdroje financovania podnikania, daňová regulácia, finančný manažment a finančná gramotnosť).

Mladí ľudia taktiež považujú participáciu a dobrovoľníctvo (29,8%) a digitálne technológie a médiá (29,4%) za kľúčové témy. Pojem „Digitálne technológie a médiá“ hovorí o obavách mladých ľudí o prístup ku technickému vybaveniu, zariadeniam, službám alebo aplikáciám, technologickému rozvoju, digitálna podpore, nástrojom umelej inteligencie, médiám a informačnej gramotnosti, atď..

Významný segment odpovedajúcich, 25,6%, vyjadruje túžbu získať informácie týkajúce sa politiky, aktívneho občianstva a participácie. Ďalej, 22,5% účastníkov prejavuje veľký záujem o získavanie informácií o témach ako obchodné právo, pracovné práva, administratívne záležitosti, právne poradenstvo a sociálne práva. Ekológia, environmentálne otázky a trvalá udržateľnosť sú predmetom záujmu 21,4% odpovedajúcich, zatiaľ čo 21,2% sa zaujíma o osobné vzťahy.

Nakoniec, ako najmenej preferované témy, sa nakoniec umiestnili sexualita a intímne vzťahy (17,9%) a násilie (16,1%). Kým prvá zahŕňa oblasti ako interpersonálna dynamika s partnermi, prevencia pohlavne prenosných chorôb, antikoncepcia, otázky LGBTQIA+, druhá zahŕňa obťažovanie, nenávisťné prejavy či šikanovanie a kde získať pomoc a radu. Údaje rozoberané v tejto časti sú znázornené v grafe 9.

Graf 9: Témy, ktoré zaujímajú mladých ľudí

2. Uprednostňované kanály pre prijímanie informácií

Skúmali sme uprednostňované kanály informácií, ktoré si odpovedajúci vybrali zo zoznamu 12 rôznych informačných zdrojov. 72,9% účastníkov naznačuje uprednostňovanie prijímania informácií prostredníctvom platforiem sociálnych médií. Toto ohromne vysoké percento potvrdzuje všadeprítomnú popularitu sociálnych médií medzi mladými ľuďmi a zdôrazňuje ich ústrednú úlohu ako prvotného zdroja informácií pre túto demografickú skupinu. Popularita sociálnych médií môže byť pripísaná niekoľkým faktorom, zahŕňajúc ľahkú prístupnosť, užívateľsky prívetivé prostredie a integráciu do denného života mládeže. Ďalším dôvodom môže byť rýchle životné tempo, keďže mladí ľudia často hľadajú rýchly a nenáročný prístup k informáciám. Vzhľadom na to, že väčšina z nich zapája sociálne médiá do svojej každodennej rutiny, prirodzene uprednostňuje získavanie informácií prostredníctvom týchto kanálov. Tieto zistenia podporujú aj predchádzajúce štúdie (Eghesadi a Florea, 2020; Kim et al., 2014).

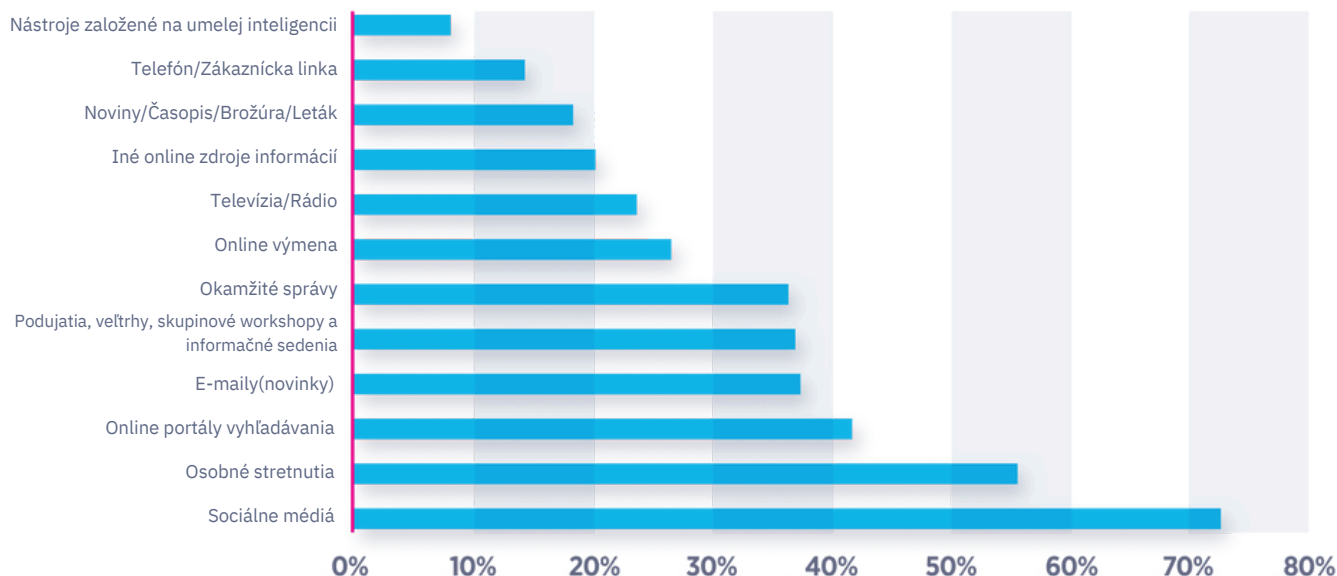
Prekvapivo viac ako polovica účastníkov (55,7%) uprednostňuje osobné stretnutia, zatiaľ čo 41,9% sa rozhodlo pre online portály vyhľadávania. Pretrvávajúca popularita komunikácie tvárou v tvár naznačuje, že napriek technologickému pokroku a šíreniu virtuálnych platforiem, si mladí ľudia stále cenia priamu ľudskú interakciu. Ku tomuto uprednostňovaniu môžu prispieť viaceré faktory vrátane dôvery, možnosti položiť niekoľko otázok, menej zložitostí a zachovanie medziľudských vzťahov. Na druhej strane, popularitu portálov vyhľadávania možno pripísať ich schopnosti poskytnúť komplexné informácie za rešpektovania súkromia používateľov. Naše zistenia sú v súlade s predchádzajúcimi štúdiami (napr. Mohan, 2023; Liu et al., 2023).

Ďalej, 37,7% odpovedajúcich by chcelo dostávať informácie prostredníctvom e-mailu (noviniek); 37,3% prostredníctvom podujatí, veľtrhov, skupinových workshopov a informačných sedení; a 36,8% prostredníctvom okamžitých správ (napr. WhatsApp, Messenger). Okrem toho 26,9% odpovedajúcich má záujem o získavanie informácií prostredníctvom výmenných online metód.

24% účastníkov vyjadruje preferenciu získavania informácií prostredníctvom rozhlasového a televízneho vysielania. 20,6% uvádza, ako jeden zo svojich uprednostnených kanálov pre prijímanie informácií, iné online informačné zdroje.

Mimo tých, tradičné kanály šírenia informácií, ako noviny/časopisy/brožúry/letáky a telefóny/zákaznícke linky, vyvolali medzi odpovedajúcimi menšie nadšenie, uvedených 18,6% a 14,6% naznačuje nesúlad týchto informačných zdrojov so súčasnými životnými štýlmi.

Najmenej obľúbené kanály pre vyhľadávanie informácií sú nástroje založené na umelej inteligencii, ako napríklad ChatGPT, pričom iba 8,4% účastníkov používa umelú inteligenciu na tento účel. Toto nízke používanie môže byť vysvetlené niekoľkými faktormi vrátane všeobecného nedostatku dôvery v umelú inteligenciu, nedostatočné pochopenie nástrojov a ich funkcií riadených umelou inteligenciou a neskúsenosť s touto technológiou. Údaje o uprednostňovaných zdrojoch informácií sú zhrnuté v grafe 10.

Graf 10: Uprednostňované kanály informácií

2.1 Uprednostňované kanály informácií užívateľmi a neužívateľmi služieb mládežníckych informácií a poradenstva

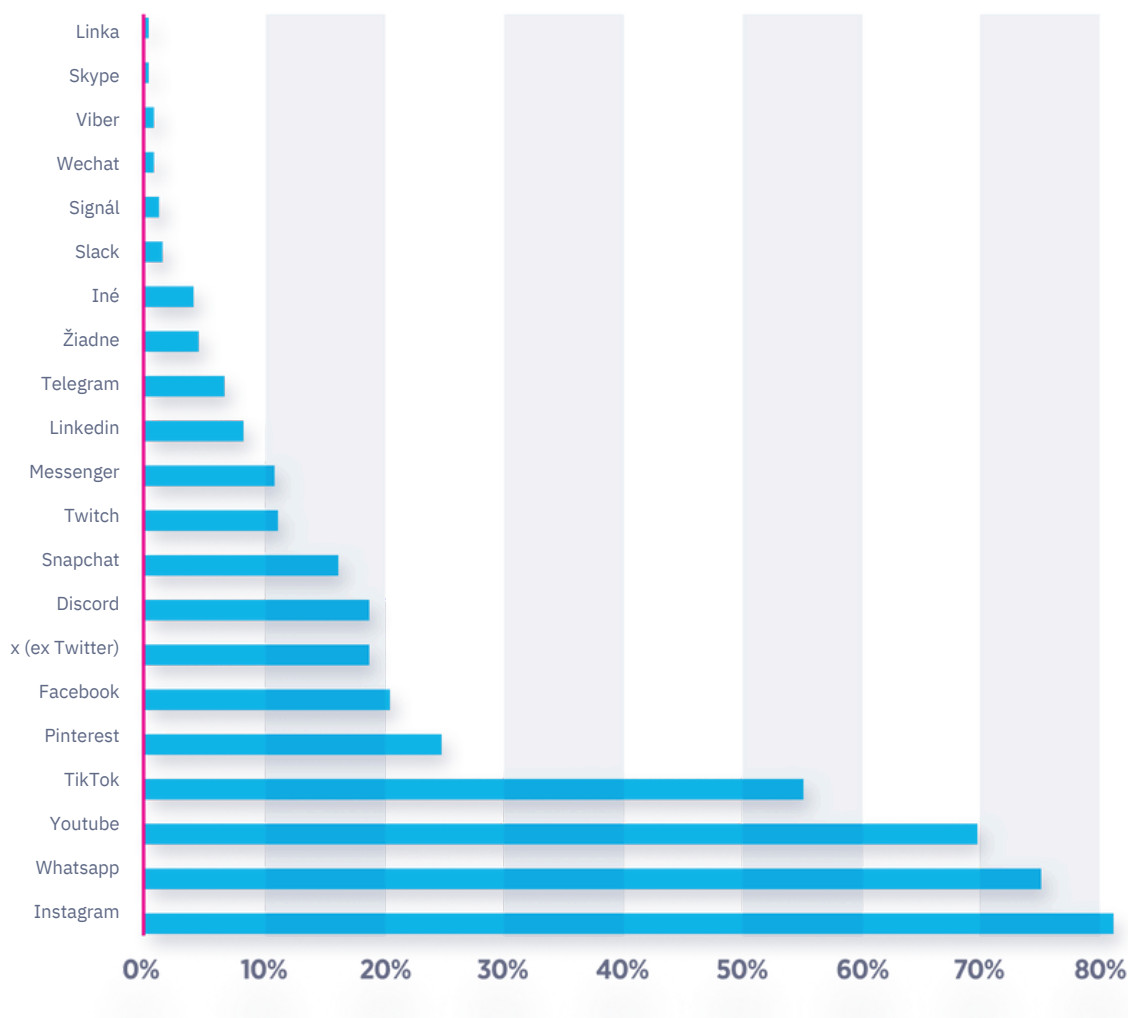
Niektoré zaujímavé závery možno vyvodiť z porovnávacej analýzy odpovedí užívateľov a neužívateľov služieb mládežníckych informácií a poradenstva. Medzi odpovedajúcimi je aj tretia skupina mladých ľudí, ktorí odpovedali „Neviem.“ na otázku „Využili ste niekedy služby mládežníckych informácií a poradenstva?“. Okamžite sme si všimli, že odpovede respondentov patriacich do tejto skupiny nevykazujú významné rozdiely od odpovedí získaných od skupiny neužívateľov. To pravdepodobne znamená, že veľká časť tých, ktorí odpovedali „Neviem.“, zatiaľ nevyužila služby mládežníckych informácií a poradenstva. Ak sa odpovede tejto tretej skupiny výrazne odlišia od odpovedí neužívateľov, bude to uvedené zvlášť.

Celkovo sú preferencie informačných kanálov podobné pre všetky skupiny (užívateľov, neužívateľov a tých, ktorí si nie sú istí zapojením sa do služieb mládežníckych informácií a poradenstva), s jednou značnou nezrovnalosťou. Dva najpopulárnejšie kanály pre prijímanie informácií vo všetkých skupinách sú sociálne médiá a osobný kontakt. Pre užívateľov mládežníckych informácií a poradenstva sú však podujatia, veľtrhy, skupinové workshopy a informačné sedenia tretím prevládajúcim kanálom, vybratým 45,6% účastníkmi. Na rozdiel od toho neužívateľa služieb mládežníckych informácií a poradenstva, považujú portály online vyhľadávania za ich tretí uprednostňovaný kanál, vybratý 45,4% odpovedajúcich. Tento rozdiel môže byť spôsobený skutočnosťou, že služby mládežníckych informácií organizujú a propagujú tieto druhy podujatí.

3. Uprednostňované sociálne médiá

Časť prieskumu má pochopiť preferencie mladých ľudí pre uprednostňovanie ich obľúbených platforiem sociálnych médií. Žiaľ, z technických dôvodov sa ku otázke „Akých je 5 vašich obľúbených kanálov sociálnych médií?“, nazbieralo iba 631 odpovedí. Napriek nízkemu rozsahu odpovedí, sú výsledky stále značné a poskytujú prehľad piatich, mladými ľuďmi, najpoužívanejších sociálnych kanálov: zistenia odhalili ako najobľúbenejšiu platformu Instagram, zmienenú 80,7% odpovedajúcimi.

Ďalej prominentné platformy zahŕňajú WhatsApp (74,8%), YouTube (69,6%), TikTok (55%). Tieto platformy zdieľajú informácie hlavne vo forme videí, čo je pre mnohých mladých ľudí atraktívne. Na druhej strane, tri najmenej obľúbené platformy sociálnych médií sa zdajú byť Viber, Skype a Line. Za povšimnutie stojí, že niektorí mladí ľudia (5%) tvrdia, že nepoužívajú sociálne médiá vôbec, alebo že ich prestali používať. Pozri graf 11.

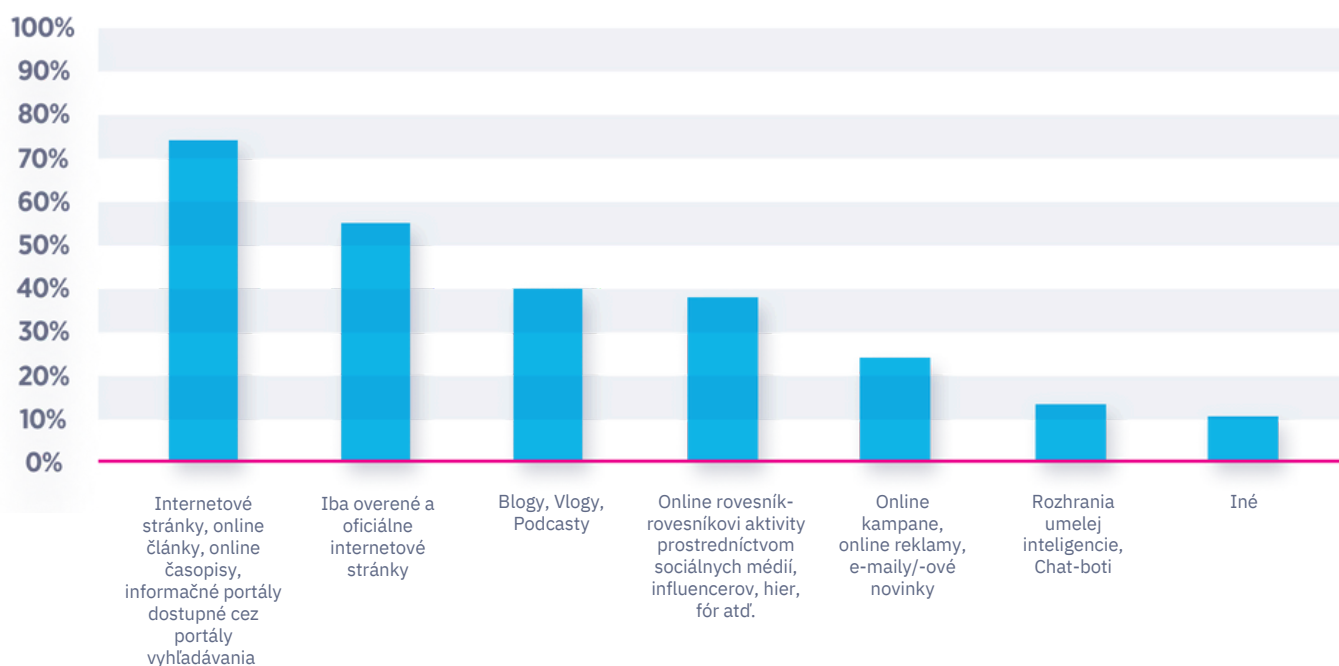
Graf 11: Popularita rôznych platforiem sociálnych médií

4. Uprednostňované online zdroje informácií

Nespočet online zdrojov uspokojuje potreby informácií mladých ľudí, každý so svojou úrovňou obľúbenosti. Zistenia prieskumu odhaľujú, že odpovedajúci obľubujú internetové stránky, online články, online časopisy a informačné portály navštívené cez portály vyhľadávania ako Google, Bing a Ecosia. 74,2% odpovedajúcich používa tieto zdroje na uspokojenie ich potrieb vyhľadávania informácií. Zvýšená úroveň používania portálov vyhľadávania môže byť pripísaná niekoľkým faktorom. Po prvé, používateľom môžu byť tieto platformy známe, čo zvyšuje ich dôveru v ich efektívne zužitkovanie. Okrem toho všestrannosť, ponúkaná portálmi vyhľadávania, umožňuje používateľom skúmať širokú škálu tém vo viacerých formátoch, zahŕňajúc text, video a zvuk, a tak vyhovieť rôznym preferenciám a potrebám.

Navyše 55,3% vyjadruje dôveru v overené a oficiálne internetové platformy. Vysoké percento odpovedajúcich, 39,8%, uprednostňuje blogy, vlogy a podcasty a 38% oceňuje aktivity online rovesník-rovesníkovi prostredníctvom sociálnych médií, influencerov, hier, fór alebo podobných zdrojov. Ako zdroje informácií, iba 24,2% odpovedajúcich uprednostňuje online kampane, reklamy, e-mail/-ové novinky.

Nakoniec, rozhrania umelej inteligencie a chat-roboty (tiež známe ako talk boti, chatterboti, boti, IM boti alebo interaktívni agenti) sú medzi odpovedajúcimi najmenej obľúbenými informačnými zdrojmi. Iba 13,2% zúčastnených uvádza umelú inteligenciu ako jeden zo svojich uprednostňovaných online zdrojov informácií. K tomuto nezájmu o zdroje založené na umelej inteligencii môže prispievať viacero faktorov vrátane nedôvery, neznámosti, obmedzeného prístupu a rôznych iných dôvodov. Pozri graf 12.

Graf 12: Uprednostňované online zdroje informácií

5. Spoľahlivé zdroje informácií

V tejto časti sú analyzované zdroje informácií, ktoré mladí ľudia považujú za najspoľahlivejšie. Aby sme poskytli ďalšie perspektívy, nasledujúca časť porovnáva najspoľahlivejšie zdroje informácií pre užívateľov a neužívateľov služieb mládežníckych informácií a poradenstva.

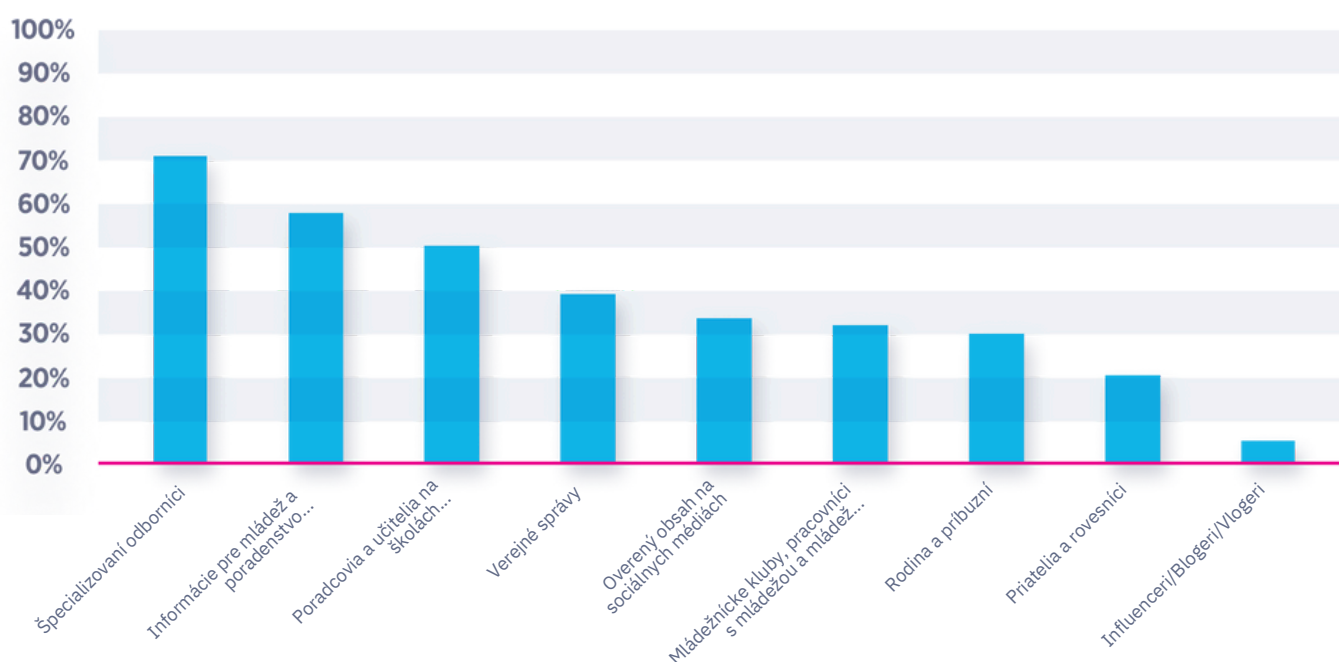
71,5% účastníkov označilo za najspoľahlivejší zdroj informácií špecializovaných odborníkov z rôznych oblastí. Služby služby mládežníckych informácií a poradenstva sa ukázali ako druhý najdôveryhodnejší zdroj s 58,4% účastníkov schvaľujúcimi ich spoľahlivosť. Toto významné percento potvrdzuje úspech služieb mládežníckych informácií a poradenstva pri podpore dôvery medzi mladými jednotlivcami, či už predtým využívali služby mládežníckych informácií alebo nie.

Na treťom mieste medzi najdôveryhodnejšími zdrojmi sa umiestnili poradcovia a učitelia na školách alebo univerzitách. Vzhľadom na to, že značnú časť účastníkov tvoria študenti, je pochopiteľné, že by svojich pedagógov vnímali ako dôveryhodné zdroje informácií. 50,3% odpovedajúcich vyjadruje dôveru poradcom alebo učiteľom, vyzdvihujúc dostupnosť a dôveryhodnosť týchto údajov v rámci vzdelávacieho prostredia.

Celkovo 39,6% účastníkov vníma verejnú správu a overený obsah na sociálnych sieťach ako dôveryhodné zdroje informácií. Zároveň 33,7% a 32,3% opýtaných považuje overený obsah na sociálnych sieťach a v mládežníckych kluboch, pracovníkov s mládežou a mládežníckych organizácií za jeden z najspoľahlivejších zdrojov informácií.

Zatiaľ čo, historicky, rodinné a rovesnícke spojenia slúžili ako primárne zdroje informácií, súčasné trendy navrhujú odklon od tejto závislosti, pravdepodobne v dôsledku technologického pokroku a vnímaných generačných rozdielov: rodiny a príbuzní boli na siedmom mieste z hľadiska spoľahlivosti s 30,4% a priatelia a rovesníci na ôsmom mieste s 20,8%.

Výsledky prieskumu ukazujú, že influenceri, blogeri a vlogeri sú pre účastníkov najmenej spoľahlivými zdrojmi napriek ich rozšírenému využívaniu sociálnych médií. Len 5,4% považuje tieto zdroje za spoľahlivé. Ich skepticizmus voči neovereným zdrojom, ako sú influenceri, ukazuje, že si cenia presné a dôveryhodné informácie. Pozri graf 13.

Graf 13: Najspoľahlivejšie zdroje informácií

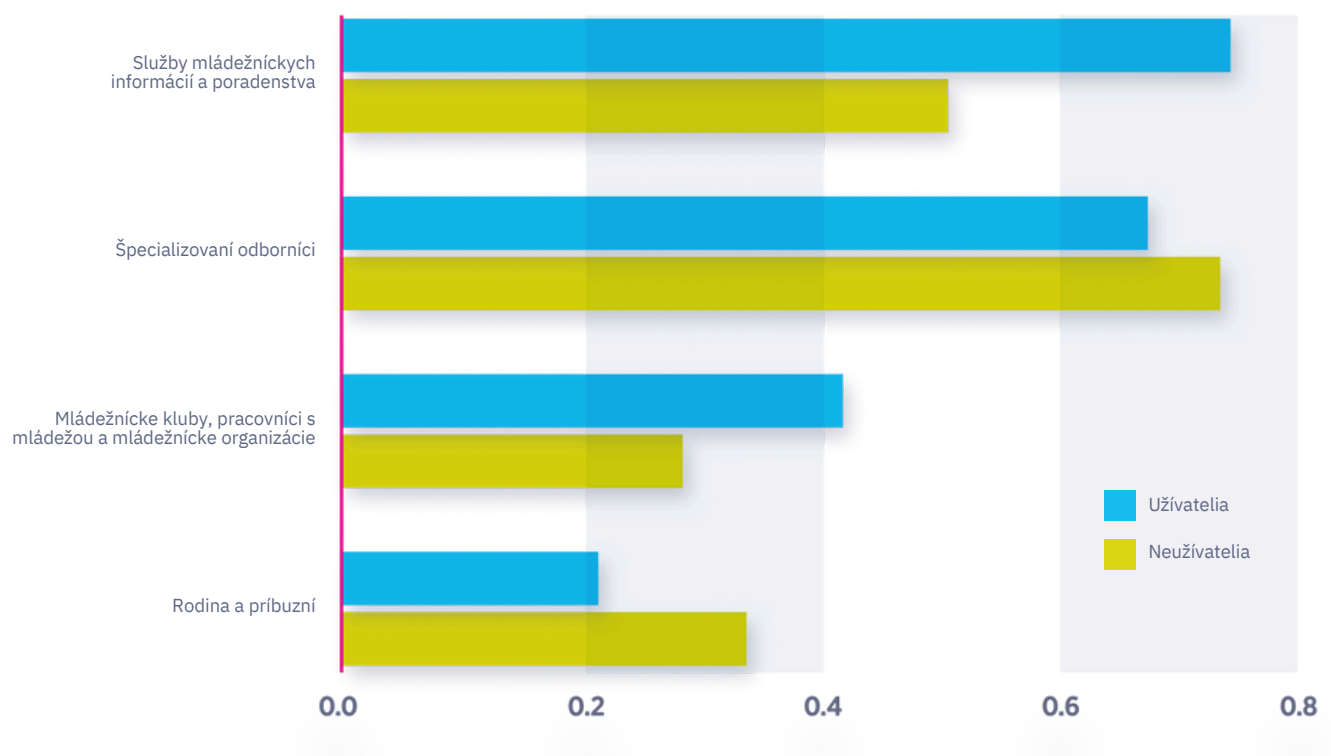
5.1 Porovnanie medzi užívateľmi/neužívateľmi, týkajúce sa spoľahlivých zdrojov informácií

Názory na najspoľahlivejšie zdroje informácií sa líšia medzi rôznymi skupinami. Je zaujímavé, ale nie prekvapujúce, že 74,6% užívateľov mládežníckych informácií a poradenstva uvádza mládežnícke informácie ako jeden z najspoľahlivejších zdrojov informácií. Toto percento je porovnateľne vyššie ako to vyjadrené neužívateľmi, z ktorých 51% uvádza mládežnícke informácie medzi zdrojmi, ktorým dôverujú najviac.

Pre skupinu užívateľov sú druhým najspoľahlivejším zdrojom informácií špecializovaní odborníci (napr. lekári, výraznejšie právnici, psychológovia a pod.), ktorých uviedlo 67,5% opýtaných. Špecializovaní odborníci sú najčastejšie spomínaným zdrojom medzi neužívateľmi služieb mládežníckych informácií a poradenstva (73,6%): to ukazuje, že, v skutočnosti, obe skupiny dôverujú špecializovaným odborníkom viac ako akýmkoľvek iným zdrojom informácií, no neužívatelia ich stotožňujú so službami mládežníckych informácií a poradenstva výraznejšie.

Ďalším zaujímavým zistením je, že pre 42,1% užívateľov služieb mládežníckych informácií a poradenstva, sú mládežnícke kluby, pracovníci s mládežou a mládežnícke organizácie jedným z najspoľahlivejších zdrojov informácií; v skupine neužívateľov toto percento klesá na 28,8%. Keďže mládežnícke informácie a poradenstvo je integrálnou súčasťou práce s mládežou, takýto rozdiel je pochopiteľný.

Posledným pozoruhodným rozdielom medzi skupinou užívateľov a neužívateľov služieb mládežníckych informácií a poradenstva je to, ako veľmi dôverujú rodine a príbuzným. 34,1% neužívateľov uviedlo medzi najspoľahlivejšie zdroje informácií rodinu a príbuzných, kým 22,7% je percento medzi užívateľmi. Tento rozdiel možno pripísať skutočnosti, že sa menej spoliehajú na svoju rodinu a priateľov, odkedy sa môžu spoľahnúť na služby mládežníckych informácií a poradenstva. Pre aj užívateľov aj neužívateľov sú influenceri, blogeri a vlogeri najmenej spoľahlivým zdrojom informácií. Pozri graf 14.

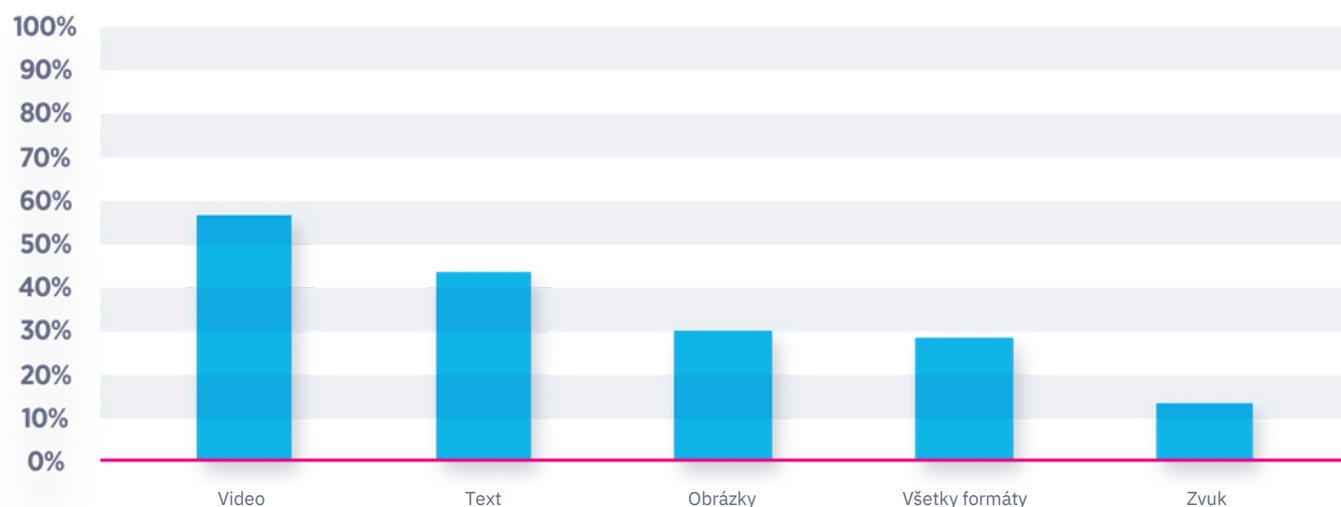
Graf 14: Najspoľahlivejšie zdroje informácií pre užívateľov a neužívateľov služieb mládežníckych informácií a poradenstva

6. Uprednostňované formáty obsahu

Na zaistenie dostupnosti informácií pre mladých ľudí je nevyhnutné prispôbiť distribučný formát ich preferenciám. Väčšina opýtaných, 56,3%, uprednostňuje prijímanie informácií cez videá. Toto uprednostnenie možno pripísať rôznym faktorom vrátane integrácie vizuálneho obsahu do súčasných životných štýlov a jednoduchosti ich pochopenia. Predchádzajúce štúdie tiež ukázali popularitu video formátu z dôvodu zdieľania informácií, poznamenajúc, že je to nielen vzdelávacie, ale aj zábavné (Kolotouchkina et al., 2023).

42,8% odpovedajúcich uvádza textové informácie ako preferovaný formát. Táto preferencia môže prameniť zo schopnosti ponoriť sa hlbšie do obsahu a jednoduchosti sledovaných textových informácií. Okrem toho 29,7% účastníkov obľubuje prijímanie informácií v obrazovom formáte, čím sa zdôrazňuje dôležitosť vizuálnych prvkov v komunikácii. Napokon, približne 28,1% odpovedajúcich vyjadruje, že radi dostávajú informácie vo všetkých dostupných formátoch, zdôrazňujúc dôležitosť flexibility pri vyhovievaní rôznym preferenciám.

Zaujímavé je, že zvukový formát sa medzi účastníkmi ukázal ako najmenej obľúbený, s iba 13,2% výberom ako svojho preferovaného formátu pre vstrebávanie informácií. Pre súhrn pozri graf 15.

Graf 15: Preferované formáty obsahu

7. Obratnosť pri hľadaní informácií

Mladí ľudia sa pri ich dopyte informácií stretávajú s mnohými prekážkami, s prevládáním výskytu falošných správ a dezinformácií, ako najnaliehavejšej obavy: 68,5% účastníkov označuje túto tému za najväčšiu výzvu pri hľadaní informácií. Ako sa technológia vyvíja, najmä nárast závažných klamov, rozoznávajú pravdy od lži sa stáva čoraz náročnejšie. Vzhľadom na kľúčovú úlohu, ktorú zohrávajú informácie v živote mladých jednotlivcov, predstavuje šírenie falošných správ významnú hrozbu, ktorá môže viesť k chybným rozhodnutiam a nepriaznivým následkom.

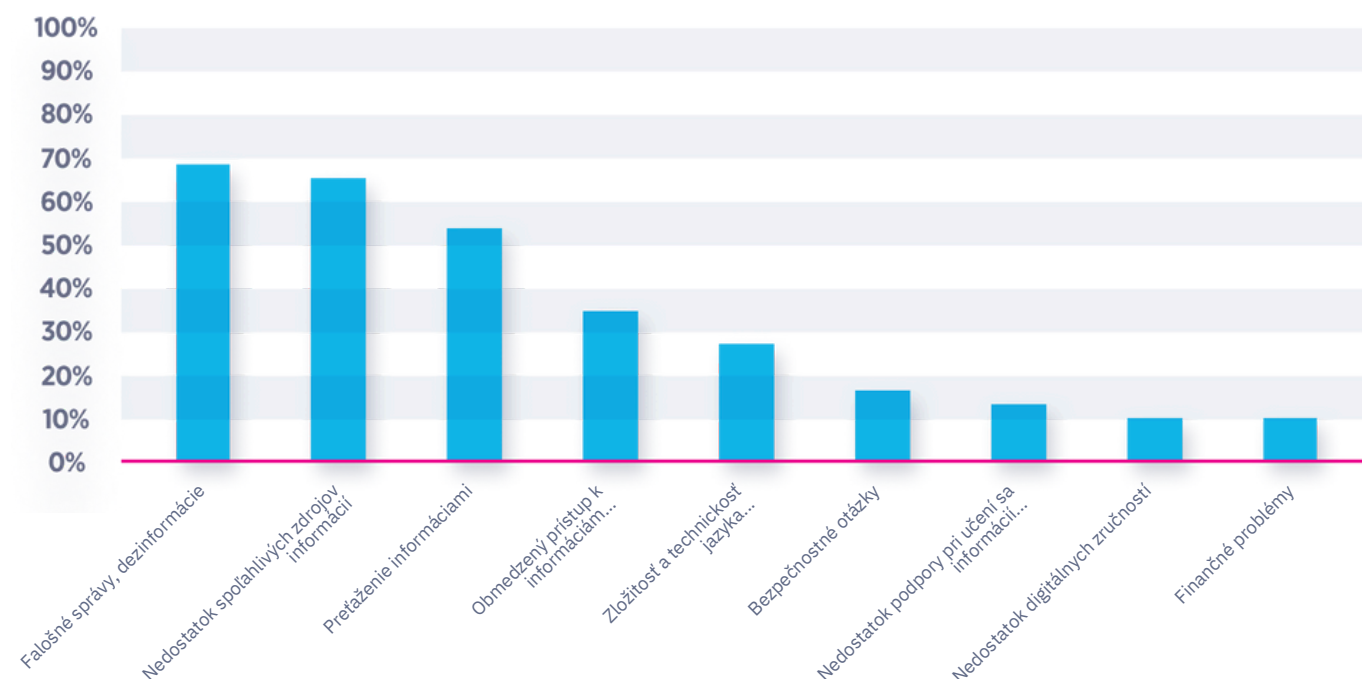
Druhou najdôležitejšou výzvou medzi účastníkmi je nedostatok spoľahlivých informačných zdrojov online či offline. Približne 65% verí v nedostatok spoľahlivých zdrojov informácií.

Okrem toho, prebytok informácií sa pre účastníkov zaradil ako tretia najvýznamnejšia výzva, zvolená 53,8%. Záplava informáciami o téme môže prehltiť jednotlivcov, sťažiť koncentrovanie a orientáciu v množstve údajov. Takéto preťaženie často vedie k duševnej únave, čo bráni efektívnemu prijímaniu a spracovaniu informácií. Preťaženie sa považuje za príznačnú tému našej doby, ktorá spôsobuje vážne ťažkosti pri hľadaní informácií (Bawden a Robinson, 2020).

Obmedzený prístup k informačným zdrojom, online či fyzickým, sa tiež javí ako zásadná obava mladých ľudí (uviedlo 35,1% odpovedajúcich). Toto obmedzenie môže vyplývať z neadekvátnej dostupnosti zdrojov v ich lokalite alebo z nedostatočného povedomia o dostupných zdrojoch. Okrem toho zložitost' a technický žargón prevládajúci medzi dostupnými informáciami predstavuje ďalšiu výzvu (27,1%), keďže mladí jednotlivci môžu zápasit' s porozumením špecifickej terminológii zaužíwanej u odborníkov alebo ojedinelost'ou informácií vhodných aj mládeži (Agha, 2004).

Bezpečnostné témy sa prejavujú ako povšimnuteľná výzva takisto, nakoľko 16,5% účastníkov vyjadruje zábrany pri zdieľaní osobných informácií a údajov pre vyhľadávanie informácií online.

Menej často uvádzané výzvy zahŕňajú nedostatočnú podporu pri rozvoji zručností vyhľadávania informácií (13,3%), nedostatok digitálnych zručností potrebných na efektívne orientovanie sa v online informáciách a finančné obmedzenia (obe 10,1%). Nedostatok digitálnych zručností siaha od základnej digitálnej gramotnosti po pokročilejšie zručnosti, zahŕňajúc úlohy, ako obsluha zariadenia, orientácia na internete, online bezpečnosť a komunikácia na sociálnych médiách. Pozri graf 16.

Graf 16: Všeobecné výzvy pri hľadaní informácií

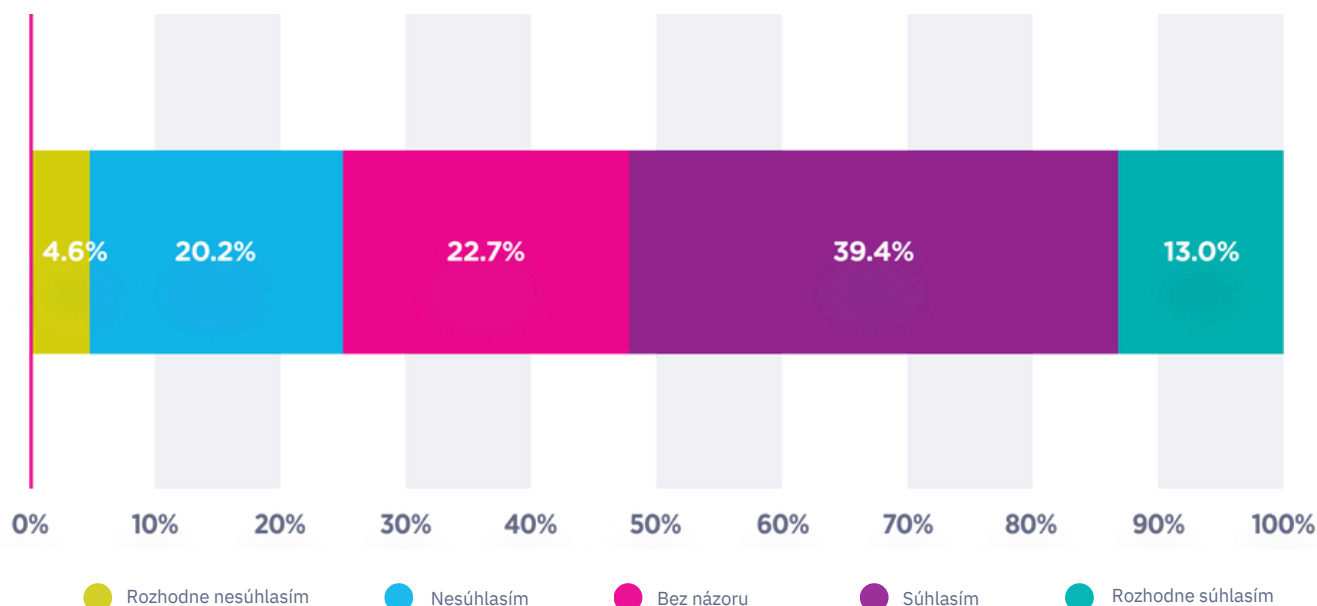
8. Zručnosti informačnej gramotnosti

Zručnosti informačnej gramotnosti zahŕňajú schopnosť efektívne lokalizovať, zhodnotiť, kategorizovať, využívať a sprostredkovať informácie. Nasledujúca časť skúma, či odpovedajúci majú dostatočné zručnosti informačnej gramotnosti, aby najlepšie využili dostupné informácie.

Prístup k potrebným a relevantným informáciám

Toto vyšetrenie sa snaží posúdiť mieru prístupu mladých jedincov ku konkrétnym a spoľahlivým informáciám. Odpovedajúcich sa napríklad pýtalo na vnímanie irelevantnosti a nepotrebnosti získavaných informácií. Odpovede prinášajú zaujímavé vhľady: 52,4% vyjadruje názor, že informácie, ku ktorým majú prístup, patria do kategórie irelevantných alebo nepotrebných. 22,7% účastníkov zostáva neutrálnych, bez definitívneho postoja, zatiaľ čo iba 24,8% súhlasí s opodstatnenosťou či potrebnosťou dostupných informácií. Pozri graf 17.

Veľa informácií, ku ktorým mám prístup, je irelevantných alebo nepotrebných.

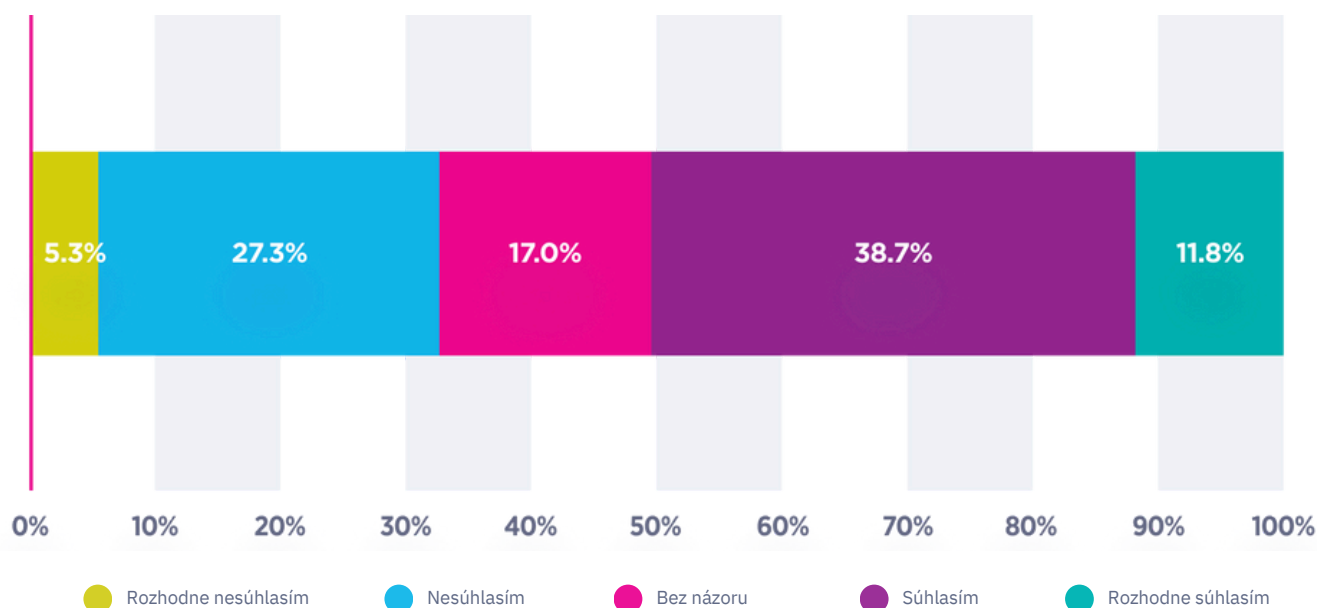

Graf 17: Reakcia na výrok „Veľa informácií, ku ktorým mám prístup, je irelevantných alebo nepotrebných.“

Hodnotenie správnosti informácií

Účastníci boli požiadaní o ich skúsenosti s hodnotením informácií, obzvlášť s odhadnutím ich presnosti. Prekvapivo, 50,5% opýtaných sa stretáva s potiažami v tomto smere. 17% účastníkov zostáva neutrálnych, bez stálej perspektívy, zatiaľ čo iba 32,6% vyjadruje sebadôveru v schopnosť efektívne vyhodnotiť informácie. Pozri graf 18.

Keď nájdem informácie online, je pre mňa ťažké posúdiť, nakoľko sú správne.

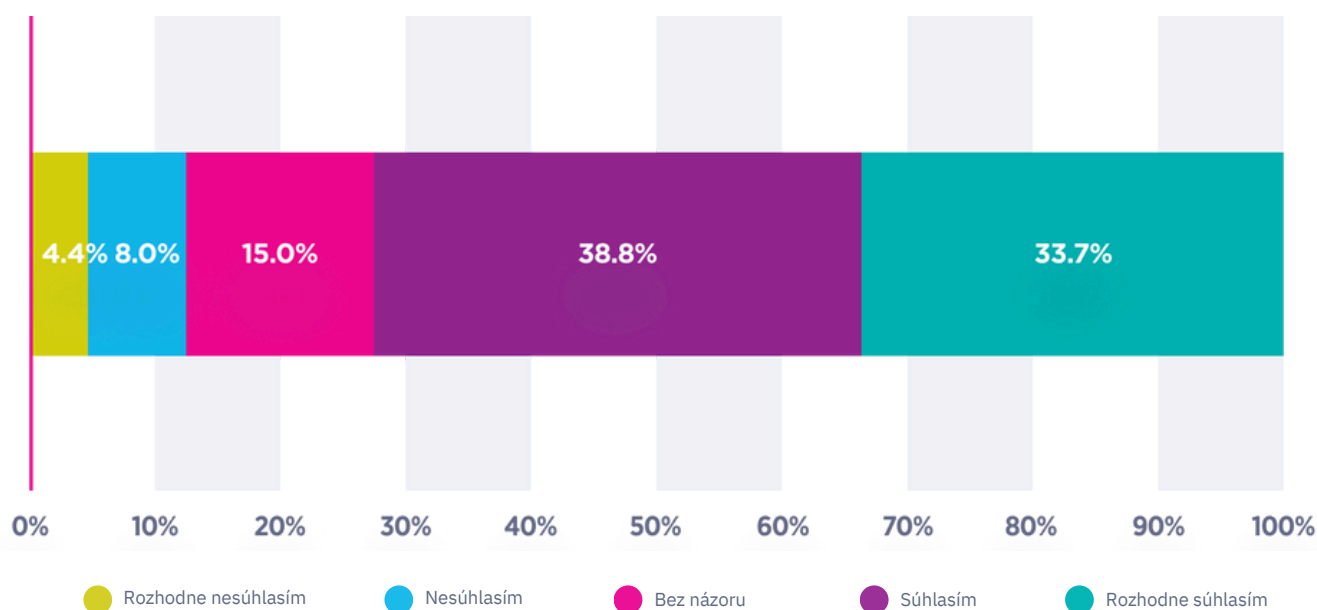

Graf 18: Reakcia na výrok „Keď nájdem informácie online, je pre mňa ťažké posúdiť, nakoľko sú správne.“

Porovnanie a vyhodnotenie informácií z rôznych zdrojov

V našom informačne bohatom svete pochádzajú údaje z rôznych zdrojov, no nie všetky možno považovať za spoľahlivé alebo dôveryhodné. Užívatelia informácií musia mať schopnosť rozoznať vierohodnosť informácií a porovnať informácie poskytované z rôznych zdrojov. Významných 72,5% účastníkov uznáva potrebu porovnávania a vyhodnocovania informácií z rôznych zdrojov. Naopak, približne 15% vyjadruje neistotu, zatiaľ čo 12,4% prejavuje nezaujím o takúto porovnávaciu vyhodnocovanie. Pozri graf 19.

Porovnávam a vyhodnocujem informácie z rôznych zdrojov.

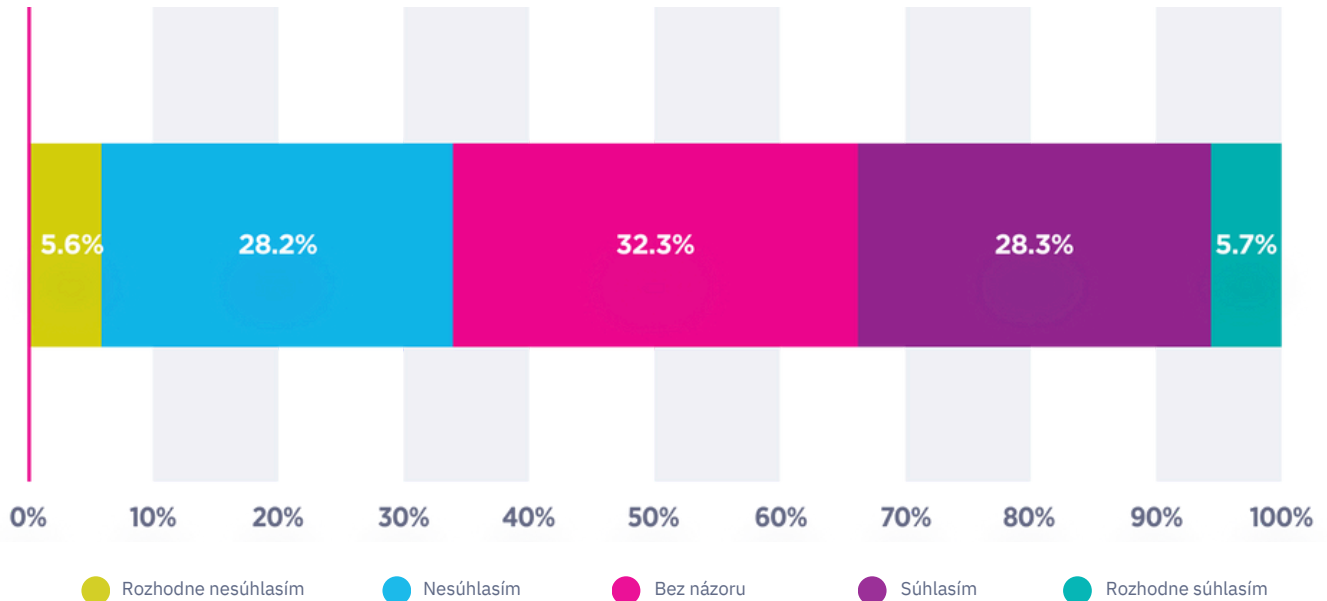

Graf 19: Reakcia na výrok „Porovnávam a vyhodnocujem informácie z rôznych zdrojov.“

Úplnosť, jasnosť a spoľahlivosť dostupných informácií

Pýtajúc sa na vnímanie účastníkov, sme sa naďalej snažili pochopiť, či veria, že informácie, ktoré čerpajú a používajú, sú zrozumiteľné, jasné a dôveryhodné. Prekvapivo len 34% vyjadruje súhlas alebo rozhodný súhlas s týmito atribútmi. Naopak, podobný podiel, približne 33,8%, zastáva opačné názory (nesúhlasí alebo rozhodne nesúhlasí), zatiaľ čo 32,3% zostáva vo svojom posúdení neutrálnymi. Pozri graf 20.

Informácie, ktoré nájdem a používam, sú úplné, jasné a spoľahlivé.

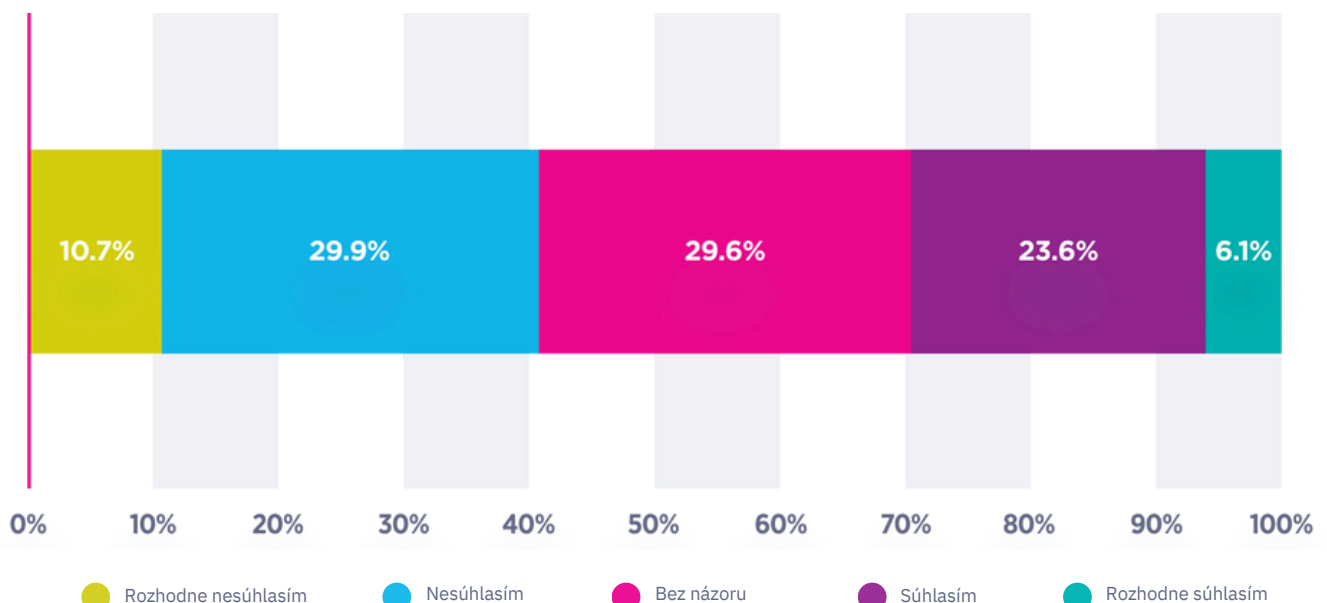

Graf 20: Reakcia na výrok „Informácie, ktoré nájdem a používam, sú úplné, jasné a spoľahlivé.“

Úloha informácií pri rozhodovaní

Vzhľadom na kľúčovú úlohu informácií pri rozhodovaní sa, je dôležité zistiť, či sa účastníci pravidelne stretávajú s informáciami, ktoré podporujú okamžité rozhodovanie sa. 29,7% odpovedajúcich súhlasí, prípadne rozhodne súhlasí, s tým, že informácie, ku ktorým majú prístup, sú nápomocné v ich rozhodovacom procese. No, príznačných 40,6% nesúhlasí, či rozhodne nesúhlasí, považujúc dostupné informácie za neprimerané pre prijímanie informovaných rozhodnutí. A nakoniec, 29,6% ostalo v tomto nerozhodných. Pozri graf 21.

Informácie, ktoré nájdem, mi zväčša umožňujú robiť okamžité rozhodnutia.

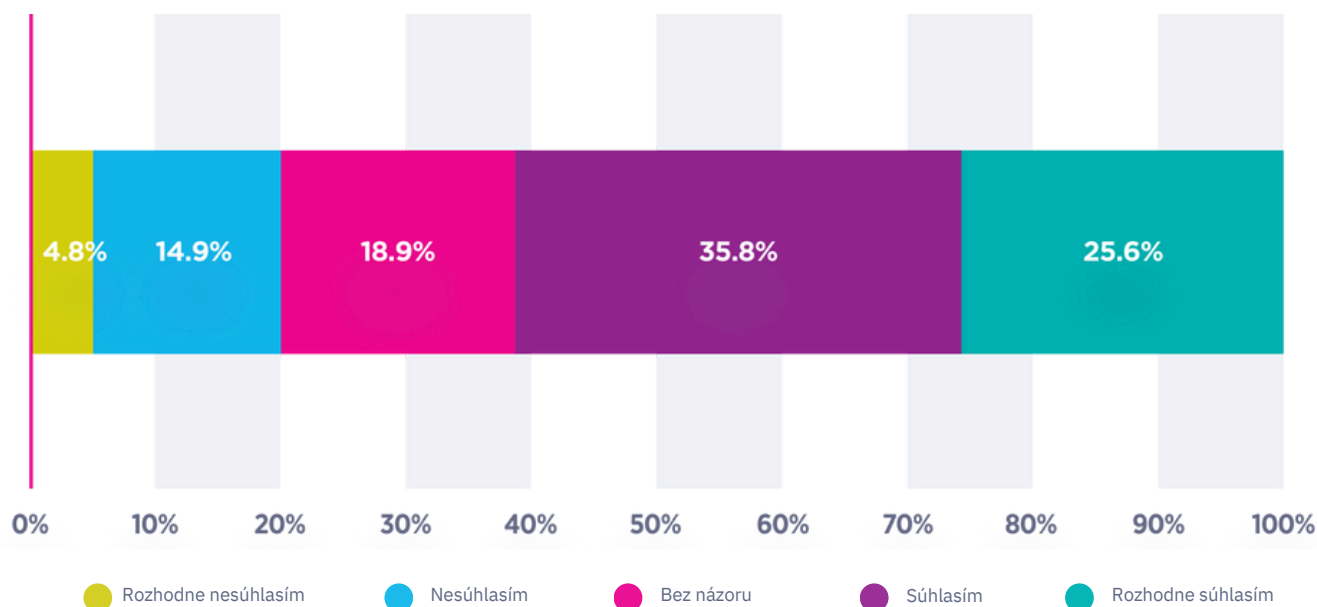

Graf 21: Reakcia na výrok „Informácie, ktoré nájdem, mi zväčša umožňujú robiť okamžité rozhodnutia.“

Potreba prístupu k spoľahlivejším informáciám

Účastníkov sa pýtalo, či majú pocit, že potrebujú dôveryhodnejšie informácie, ktoré by mohli použiť bez dvojnásobnej kontroly. Výsledky ukazujú, že 61,4% súhlasí, prípadne rozhodne súhlasí, s tým, že potrebujú spoľahlivejšie informácie. 18,9% nezdieľa rázne myšlienky a zostáva neutrálnymi, zatiaľ čo 19,7% nesúhlasí, pociťujúc, že nepotrebujú dôveryhodnejšie informácie. Pozri graf 22.

Cítim potrebu prístupu ku viac informáciám, ktorým môžem dôverovať a použiť ich bez ďalšieho overovania.

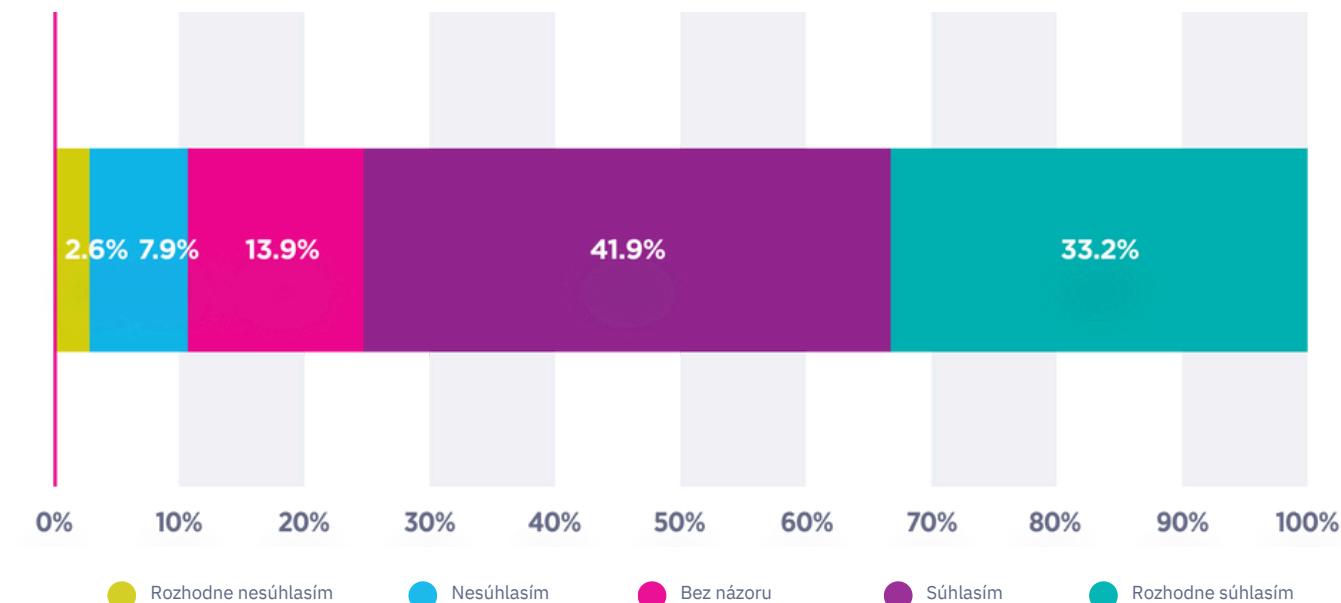

Graf 22: Reakcia na vyhlásenie „Cítim potrebu prístupu ku viac informáciám, ktorým môžem dôverovať a použiť ich bez ďalšieho overovania.“

Opodstatnenosť diskusií osobne

Účastníkov sa pýtalo na opodstatnenosť diskutovať s niekým o dôležitých rozhodnutiach osobne. 75,1% z nich súhlasí, prípadne rozhodne súhlasí, s tým, že uprednostňuje diskusiu osobne, keď je to veľmi dôležité. Len 10,5% opýtaných s výrokom nesúhlasí, podporujúc myšlienku, že osobný kontakt je stále rozhodujúceho významu a zvyšných 13,9% nemá rozhodný názor. Pozri graf 23.

Ked' potrebujem urobiť dôležité rozhodnutie, uprednostňujem sa s niekým porozprávať.

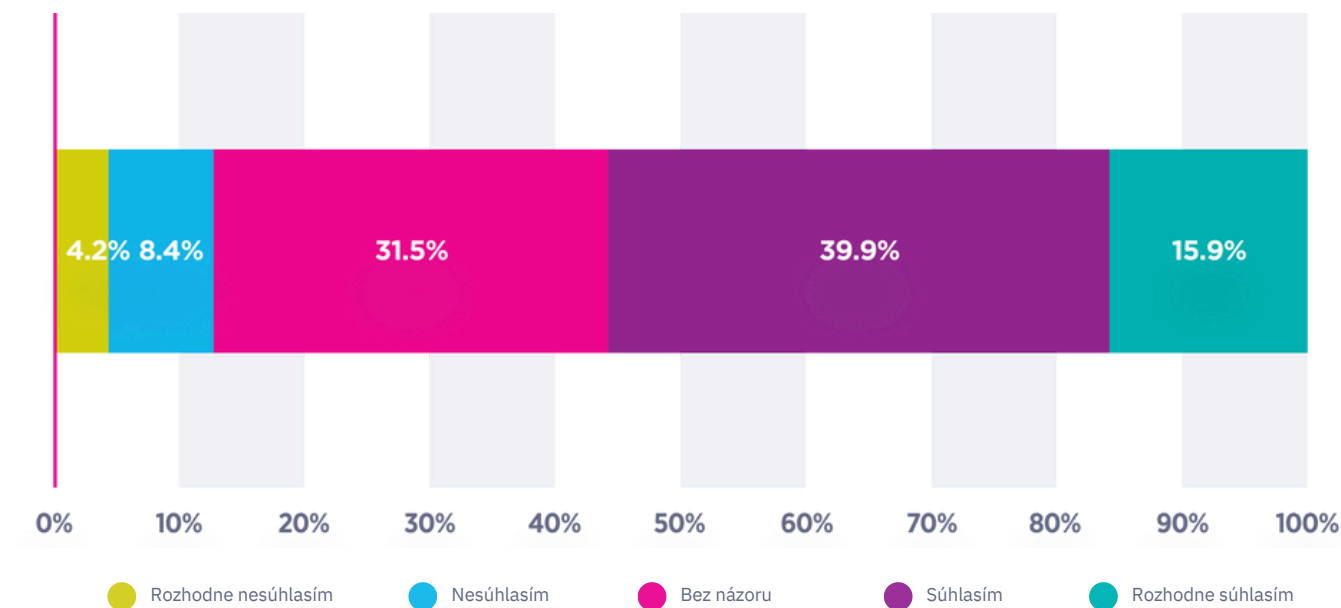

Obrázok 23: Reakcia na výrok „Ked' potrebujem urobiť dôležité rozhodnutie, uprednostňujem sa s niekým porozprávať.“

Užitočnosť služieb mládežníckych informácií a poradenstva

Účastníkov sa pýtalo na užitočnosť služieb mládežníckych informácií a poradenstva v pomoci pochopiť a prispôbiť informácie ich potrebám. 55,8% odpovedajúcich verí, že služby mládežníckych informácií a poradenstva sú v tomto zmysle nápomocné, kým 12,6% nesúhlasí alebo rozhodne nesúhlasí. Zatiaľ čo 31,5% nevyjadrilo žiadny názor. Pozri graf 24.

Služby mládežníckych informácií mi môžu pomôcť pochopiť a prispôbiť informácie mojim potrebám.

Graf 24: Reakcia na výrok „Služby mládežníckych informácií mi môžu pomôcť pochopiť a prispôbiť informácie mojim potrebám.“

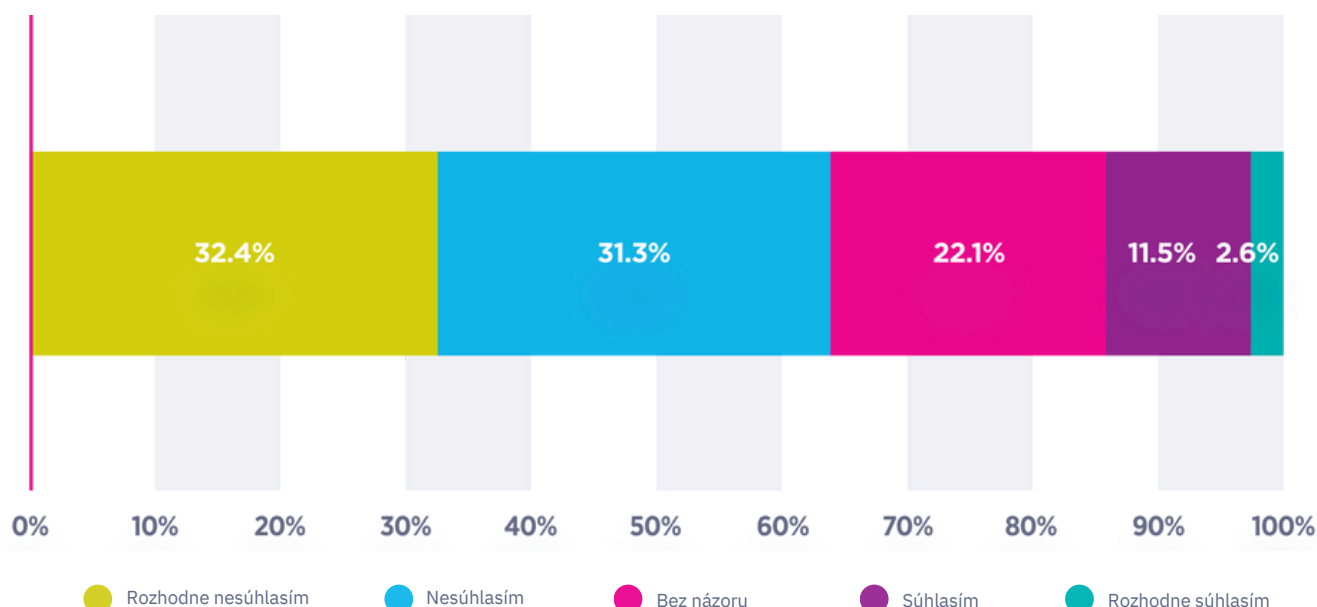
Názor na dôležitosť služieb mládežníckych informácií a poradenstva pri prispôsobovaní informácií potrebám mladých ľudí je medzi užívateľmi a neužívateľmi iný. Príznačných 39,1% užívateľov rozhodne súhlasí s tvrdením „Služby mládežníckych informácií mi môžu pomôcť pochopiť a prispôbiť informácie mojim potrebám“, na rozdiel od 10,9% neužívateľov. Percento tých, ktorí súhlasia s výrokom, je podobné v oboch skupinách, 33,1% pre užívateľov a 35,3% pre neužívateľov. Odkazujúc na časť 5.1, za zmienku stojí, že aj tí, ktorí nepoužívajú služby mládežníckych informácií a poradenstva, veria v ich užitočnosť. Podobne, analýza odhalila, že sotva 9,1% používateľov nesúhlasí, alebo úplne nesúhlasí, s užitočnosťou služieb mládežníckych informácií a poradenstva. Tento nesúhlasný postoj je, so 17,4%, o niečo málo viac vyjadrený medzi neužívateľmi.

Pokiaľ ide o pozíciu služieb mládežníckych informácií a poradenstva pri prispôsobovaní informácií potrebám mladých ľudí, odpovede opýtaných, o ktorých nie je zrejmé, či použili alebo nepoužili informačné a poradenské služby pre mládež, sa mierne líšia od odpovedí neužívateľov. V skutočnosti 33,1% z nich tvrdí, že s výrokom súhlasí (v porovnaní s 35,3% zo skupiny neužívateľov), a 9,4% s ním nesúhlasí alebo rozhodne nesúhlasí (v porovnaní so 17,5%).

Úloha umelej inteligencie (“AI”) pri zabezpečovaní informačných potrieb

Vzhľadom na rýchly vývoj “AI” a jej úlohu v každodennom živote jednotlivcov je dôležité preskúmať, ako ju mladí ľudia vnímajú vo vzťahu k ich informačným potrebám. Na otázku vyriešenia všetkých informačných potrieb “AI”-ou bez pomoci ľudí, väčšina účastníkov, 63,7%, nesúhlasí alebo rozhodne nesúhlasí s myšlienkou spoliehať sa, v procese vyhľadávania informácií, iba na “AI”. 14,1% účastníkov súhlasí, alebo rozhodne súhlasí, s touto myšlienkou užitočnosti “AI”; napokon, zvyšných 22,1% nezdieľa žiadny rozhodný názor. Pozri graf 25.

Umelá inteligencia vyrieši všetky moje informačné potreby bez pomoci ľudí.

Graf 25: Reakcia na výrok „Umelá inteligencia vyrieši všetky moje informačné potreby bez pomoci ľudí.“

9. Ďalšie komentáre

Prieskum ďalej, okrem uzavretých otázok, poskytoval možnosť vyjadriť názory alebo komentáre. Otvorené otázky prieskumu získali odpovede od menej ako 10% účastníkov, no tieto príspevky poskytli cenné perspektívy. Kým niektorí z tejto malej skupiny proste vyjadrili vďačnosť projektovému tímu za vykonanie prieskumu, iní zdieľali dôležité skutočnosti, napríklad o ich ťažkostiach pri hľadaní informácií. Okrem vyjadrenia výziev, niektorí účastníci sa podelili o pár praktických riešení, ako k nim pristúpiť, čo je zhrnuté v tabuľke 3.

Výzvy	Riešenia
Nedostatok primeraných zručností pre navigáciu v informáciách	– Zvážiť potreby informácií pre, konkrétne, mladých ľudí – Poskytnúť podporu/usmernenie pri vyhľadávaní informácií – Kategorizovať informácie – Podporovať zamestnancov školy, aby sa stali použiteľnými zdrojmi informácií
Výzvy súvisiace so zručnosťami informačnej gramotnosti: – Falošné správy – Irelevantné informácie – Skryté informácie – Prebytok informácií	
Výzvy súvisiace s jazykom informácií	
Nedostatok dôvery v zdroje informácií	

Tabuľka 3: Pripomienky účastníkov: Výzvy a Riešenia

Nedostatok primeraných zručností pre navigáciu v informáciách

Niektorí z účastníkov zdôraznili ťažkosti pri orientácii v informačnom prostredí v dôsledku nedostatočných zručností v nájdení, vyhodnotení alebo použití informácií. Napríklad: „Je ťažké nájsť dobré kľúčové slovo na vyhľadanie informácií, najmä keď potrebujem hľadať online.“

Výzvy súvisiace so zručnosťami informačnej gramotnosti

Niektorí účastníci spomenuli nedostatok informácií o, pre nich podstatných, témach, ako napríklad vzdelávanie. Ďalej niektorí z nich spomenuli ťažkosti súvisiace s existenciou falošných, nepodstatných a nespoľahlivých informácií alebo, niekedy dôležitých, skrytých informácií, vďaka čomu je proces hľadania informácií náročný a zdĺhavý. Napríklad: „Bohužiaľ, žijem v krajine, v Taliansku, ktorá tlmočí zavádzajúce, nepravdivé, nepodstatné, nezmyselné informácie. Dokonca niekedy dôležité, pravdivé, nenahraditeľné a potrebné informácie sú zámerne skryté, najmä cez televíziu. Prístup k pravdivým, potrebným a skutočným informáciám si vyžaduje veľa odhodlania.“

Navyše, v niektorých prípadoch môžu byť ľudia vystavení prebytku informácií, čo robí vybrať si to, čo potrebujú, ťažkým. Nájdenie spoľahlivých a opodstatnených informácií, keď je informácií príliš veľa, môže byť veľmi zdĺhavé; prebytok informácií má, dokonca, negatívne účinky na zdravie (Bawden & Robinson, 2020).

Výzvy súvisiace s jazykom informácií

Niektorí účastníci uviedli zložitý a mätúci jazyk, použitý v niektorých obsahoch, ku ktorým majú prístup, ako jednu z hlavných výziev: „Je ťažké nájsť jasné a konkrétne informácie; použitý jazyk má niekedy tendenciu byť tak jednoduchý,

že to vyvoláva pochybnosti. Inokedy vás odkážu na úradné vestníky, čo znamená, že musíte veľa čítať, často odkazujú na iné publikácie alebo predpisy, a tie nič nevysvetľujú.“ Ďalším problémom je nedostatok informácií v menšinových jazykoch: „Viac obsahu by sa malo tvoriť vo valencijčine/katalánčine“.

Nedostatok dôvery v zdroje informácií

Niektorí účastníci uviedli, že nie všetky dostupné zdroje informácií sú dôveryhodné. Považujú médiá ako televízia alebo noviny za neobjektívne zdroje informácií. Napríklad: „Médiá sú zaujaté. Neprenášajú nestranné informácie. Pri globálnych politikách, podporujú prejavy malých záujmových skupín.“

Zvažovanie špecifických informačných potrieb mladých ľudí

Niektorí účastníci zdieľali riešenia na uľahčenie procesu hľadania mládežníckych informácií, napríklad poskytovanie relevantných mládežníckych informácií, ktoré naplňajú ich potreby. Niektorí účastníci navrhli, že informácie by mali naplňovať potreby používateľov a relevantné informácie by mali byť dostupné a doručované cieľovej skupine. Napríklad: „Byť informovaný proti svojej vôli o veciach, ktoré sa považujú za nepodstatné, slúži len na rozptýlenie pozornosti. Bolo by užitočné mať lepšiu možnosť výberu informácií.“

Podpora/usmernenie pri vyhľadávaní informácií

Niektorí účastníci zdôraznili dôležitosť základných zručností, akými sú komunikačná alebo informačná gramotnosť na začiatku života v dospelosti. Napríklad: „Sprievodca/podpora pre mladých ľudí vstupujúcich do dospelosti a samostatného života bol veľmi užitočný – financie, DPH, bývanie a byrokracia, atď.. Tie veci, ktorých užitočnosť, keď sme mladí, ignorujeme, lebo ešte nie sme dospelí.“

Kategorizovať informácie

Niektorí účastníci považovali za náročné nájsť relevantné a hodnotné informácie, najmä ak je veľa zdrojov informácií a preťaženie informáciami za bežný jav. Preto vyjadrili potrebu prístupu k filtrovaným a kategorizovaným mládežníckym informáciám, aby ušetrili čas a uľahčili proces hľadania informácií. „Bolo by užitočné, keby oficiálne internetové mládežnícke stránky ponúkali zoznamy miestnych, regionálnych, štátnych združení atď., aby mali informácie o tom, do akého typu združenia sa môže mladý človek, podľa svojho vkusu a záujmov, pridať.“

Považovať zamestnancov školy za použiteľný zdroj informácií

Účastníci spomenuli dôležitosť (odborných) škôl a učiteľov pri zdieľaní informácií. Tento odkaz je pochopiteľný v kontexte, kde, v čase prieskumu, bola väčšina účastníkov študentmi: „Škola a odborná škola by mali byť dôležitými miestami na zdieľanie informácií.“

Záver a odporúčania

Táto časť sumarizuje kľúčové zistenia štúdie a poskytuje praktické návrhy na zlepšenie efektivity služieb mládežníckych informácií a poradenstva.

Prieskum zhromaždil odpovede od 1317 mladých ľudí z rôznych regiónov Európy, pričom, z praktických dôvodov, bolo analyzovaných 1304 odpovedí. Približne 78% účastníkov tvorili obyvatelia Talianska, Španielska a Portugalska, čo znamená, že zistenia odrážajú predovšetkým informačné trendy pre mládež v týchto krajinách. Výsledky sú, ale, rozsiahlejšie použiteľné aj v iných európskych krajinách, kde možno nájsť spoločné črty, ako je okrem iného(1) podobná úroveň prístupu k internetu a dostupnosť služieb mládežníckych informácií a poradenstva (napr. Európska komisia, 2023; González-Teruel, 2023). Rozdiely medzi krajinami a geografickými oblasťami by sa mohli preskúmať v samostatnej štúdii.

Zistenia štúdie zdôrazňujú potrebu neustále zlepšovať schopnosť mladých ľudí orientovať sa v informačnom prostredí, podporovať ich dostupnými a spoľahlivými informáciami a umožniť im zvládať informačné výzvy v ich každodennom živote prostredníctvom vzdelávania v oblasti médií a informačnej gramotnosti.

Výsledky v prvom rade ukazujú, že odpovedajúci dôverujú informáciám, ktoré pochádzajú od špecializovaných odborníkov. Okrem toho odpovede na otvorené otázky zdôrazňujú, že kategorizácia informácií do rôznych tém by mohla mladým ľuďom uľahčiť proces vyhľadávania. 58,4% účastníkov uvádza služby mládežníckych informácií a poradenstva ako jeden z najspoľahlivejších zdrojov informácií a percento sa zvyšuje na 74% medzi používateľmi týchto služieb.

Je tu kritická potreba informačnej služby, ktorá je rozsiahla, rôznorodá, mnohostranná a ľahko dostupná a zároveň zaisťuje, že prezentované informácie sú vnímané ako dôveryhodné a spoľahlivé. Iniciatívy ako European Youth Information Quality Label sú vítané, keďže ich cieľom je uistiť mladých ľudí, že informácie poskytované touto značkou ocenenými centrami mládežníckych informácií a poradenstva, si nevyžadujú ďalšie overovanie. Práca kategorizácie informácií, katalogizácie zdrojov a ich sprístupnenie v rôznych jazykoch, službami mládežníckych informácií a poradenstva, by mala byť podporená.

Poradcovia a učitelia škôl a univerzít sú, účastníkmi prieskumu, takisto považovaní za spoľahlivý zdroj informácií. Berúc to v úvahu navrhujeme, **aby služby mládežníckych informácií a poradenstva čo najviac spolupracovali so školami a univerzitami. Vo vidieckych oblastiach alebo v školách s menším počtom študentov by mohli ako poskytovatelia služieb mládežníckych informácií a poradenstva slúžiť učitelia. Vzhľadom na rôznorodosť tém, o ktorých mladí ľudia potrebujú informácie, sa službám mládežníckych informácií a poradenstva vždy odporúča prístup viacerých zainteresovaných strán, aby interagovali s rôznymi oblasťami daného územia (školy, spoločnosti, športové centrá atď.).**

Zistenia štúdie odhaľujú, že účastníci čelia rôznym ťažkostiam pri hľadaní informácií, ako je prítomnosť falošných správ, dezinformácie, nedostatku spoľahlivých informačných zdrojov a preťaženie informáciami. Ďalšie identifikované výzvy zahŕňajú zložitosť a technický žargón prítomný v dostupných informáciách, problematika online bezpečnosti, nedostatok zručností digitálnych a mediálnych, či v oblasti informačnej gramotnosti, potrebných ku efektívnemu navigovaniu dostupných informáciách, nedostatok podpory pri rozvíjaní týchto zručností a finančné obmedzenia. Tieto otázky boli identifikované v rámci štúdie uzavretého prieskumu; no zistenia boli podporené aj odpoveďami na otvorenú otázku, kde respondenti poskytli niekoľko podnetov na riešenie identifikovaných výziev, čo pomohlo pri formulácii nasledovného návrhu:

1 Kompendium o národných informačných a poradenských štruktúrach pre mládež (ERYICA, 2014): <https://www.eryica.org/publications/compendium-on-national-youth-information-and-counselling-structures>

Mladí ľudia by mali dostať dostatočnú podporu alebo usmernenie, ako sú intervencie alebo konzultácie v oblasti mediálnej a informačnej gramotnosti. Strediská mládežníckych informácií a poradenstva by mohli poskytovať takéto školenia alebo spolupracovať s inými inštitúciami, ako sú školy, na školení mladých ľudí. Školiace materiály alebo workshopy, vhodné pre mládež, by sa mali vyvíjať, aby zlepšili mediálnu a informačnú gramotnosť mladých ľudí.

Konkrétnejšie, štúdia zistila, že oblasťami, z ktorých chcú **mladí ľudia dostávať viac informácií, sú zamestnanosť a vzdelávanie**. Informácie o zamestnaní súvisia s kariérnou orientáciou, hľadaním práce, stážami, učňovskou prípravou, letnými brigádami, a pod.. Informácie súvisiace so vzdelávaním sa týkajú tém ako miesta na štúdium po škole, proces podávania prihlášok na vysokú školu, dostupnosť štipendií, program Erasmus+, možnosti “výmeny”, a pod.. Ďalšími často spomínanými oblasťami sú **blahobyť (duševný a fyzický), bývanie, voľný čas a zábava, medzinárodná mobilita a financie**, zahŕňajúc informácie týkajúce sa právnych náležitostí pre začiatok “start-up”-u, východných financií, obchodných daňových informácií, správy financií a finančnej gramotnosti. Tieto informácie zohrávajú kľúčovú úlohu pri podporovaní mladých ľudí a ich príprave na samostatný život dospelosti. V predchádzajúcich štúdiách boli tieto kategórie informácií tiež identifikované ako dôležité pre mládež (Buchanan a Tuckerman, 2016).

Preto, aby sa zabezpečilo uspokojenie informačných potrieb mládeže, služby mládežníckych informácií a poradenstva by mali uprednostňovať poskytovanie dostatočných a dôveryhodných informácií mladým ľuďom o zamestnaní, vzdelávaní, blahobyte, bývaní, zábave, medzinárodnej mobilite a financiách.

Výsledky prieskumu naznačujú, že mladí ľudia využívajú na prijímanie informácií rôzne kanály, pričom najobľúbenejšie sú sociálne médiá. Ďalšími spomenutými dôležitými kanálmi sú “naživo”, portály online vyhľadávania (napr. Google), e-maily/e-mailové novinky, podujatia, veľtrhy, skupinové workshopy a informačné stretnutia a okamžité správy.

Preto odporúčame, aby služby mládežníckych informácií a poradenstva využívali mnohostranný prístup k dodávaniu informácií. Odporúča sa používať platformy sociálnych médií, zapájať sa do interakcií “naživo” a venovať pozornosť meta-údajom a popisom na internetových stránkach služieb. Okrem toho môžu služby mládežníckych informácií a poradenstva rozosielať e-maily/e-mailové novinky, organizovať a propagovať podujatia a veľtrhy, viesť skupinové workshopy a informačné stretnutia a používať okamžité správy. Tento rôznorodý prístup výrazne zvyšuje pravdepodobnosť oslovenia širšieho publika.

Ďalej výsledky štúdie odhaľujú, že obľúbené kanály sociálnych médií sú, pre mladých ľudí, Instagram, WhatsApp, YouTube a TikTok.

Vzhľadom na dôležitosť sociálnych médií pre mladých ľudí a popularitu Instagramu, WhatsApp, YouTube a TikTok-u je odporúčané vytvoriť kanály mládežníckych informácií a poradenstva na týchto platformách, aby sa informácie medzi mládežou šírili efektívne.

Internetové stránky, online články, online časopisy a informačné portály sprostredkované portálmi vyhľadávania sú najobľúbenejšími online zdrojmi informácií; vysoké percento účastníkov tiež nominovalo overené a oficiálne internetové stránky.

Navrhujeme, aby služby mládežníckych informácií a poradenstva zaistili dostupnosť ich internetových stránok a portálov a aby boli informácie vždy aktuálne. Mala by sa vynaložiť snaha na šírenie týchto informačných kanálov medzi mladých ľudí a ich preklad do jazykov menšín.

Zistenia štúdie ukázali, že mladí ľudia uprednostňujú prijímanie informácií viac prostredníctvom videí ako ktorýmkoľvek iným formátom. Druhým najobľúbenejším formátom je text, po ňom obrázky, zatiaľ čo formátom, ktorý mládeži vyhovuje najmenej, je zvuk.

Aby sme naplnili potreby čo najväčšieho počtu mladých ľudí za rešpektovania ich rôznorodých preferencií, navrhujeme, aby služby mládežníckych informácií a poradenstva uprednostnili formát videa a textu, no bez zabudnutia na ostatné formáty a vždy zabezpečili dostupnosť informácií pre všetkých mladých ľudí, vrátane tých z menšín (ako sú menšinové jazykové skupiny a ľudia so špeciálnymi potrebami).

Napokon, výsledky prieskumu naznačujú, že väčšina účastníkov neverí “AI” a nástrojom založeným na “AI”. Prinajmenšom tieto nástroje nevnímajú ako svojbytné riešenie ich informačných potrieb, a tak v tom procese zdôrazňujú dôležitosť ľudskej asistencie. Veľmi malé percento odpovedajúcich (8,4%) uviedlo “AI” ako jeden z ich obľúbených zdrojov informácií. A čo viac, množstevne nesúhlasia s tvrdením „Umelá inteligencia vyrieši všetky moje informačné potreby bez pomoci ľudí“.

Na “AI” sa zatiaľ nemožno spoliehať ako na jediný zdroj informácií; namiesto toho by sa mal považovať za doplnkový nástroj. Centrá mládežníckych informácií a poradenstva by mali propagovať znalosti nástrojov “AI”, napríklad, prostredníctvom prispôbených workshopov alebo školení. Takéto iniciatívy by pomohli budovať dôveru v zdroje “AI” medzi mladými ľuďmi a zároveň riešiť obavy súvisiace s kybernetickou bezpečnosťou. **Okrem toho je nutné oboznámiť mládež s etickými aspektami “AI”.**

Záver

Prieskum InfoQuest pre mládež zdôrazňuje rozhodujúcu úlohu služieb mládežníckych informácií a poradenstva pri riešení rôznorodých informačných potrieb mladých ľudí naprieč Európou. Prieskum odhaľuje kľúčové zistenia týkajúce sa kanálov, ktoré mladí ľudia preferujú pre prístup k informáciám, problémov, ktorým čelia, a ich dôveryhodné zdroje.

Kľúčové zistenia

1. Uprednostňované informačné témy: oblasti, v ktorých mladí ľudia túžia dostávať informácie, sú zamestnanie a vzdelávanie, nasledovaných zdravím a blahobytom, bývanie a medzinárodná mobilita. Tieto témy sú pre mladých ľudí zásadné, keď prechádzajú do dospelosti a snažia sa o nezávislosť.
2. Dôveryhodné zdroje informácií: špecializovaní odborníci, informačné služby pre mládež a vzdelávacie inštitúcie (učitelia, poradcovia) sú najdôveryhodnejšími zdrojmi informácií. Napriek popularite, platformy sociálnych médií, sú vzhľadom na obavy z dezinformácií vnímané opatrne.
3. Výzvy v prístupe k informáciám: mladí ľudia čelia významným otázkam, vrátane falošných správ, dezinformácií a prebytku informácií. Ďalšími prekážkami sú technický žargón, nedostatok dôveryhodných zdrojov a obavy o bezpečnosť pri prístupe k online informáciám.
4. Uprednostňované komunikačné kanály: sociálne médiá (Instagram, WhatsApp, YouTube a TikTok) dominujú ako uprednostňované platformy pre prístup k informáciám, spolu s interakciami “naživo” a portálmi online vyhľadávania, ako je Google. Toto uprednostnenie potvrdzuje potrebu služieb informácií pre mládež, aby sa tieto kanály využili efektívne.
5. Uprednostňovanie formátu obsahu: video je preferovaný formát obsahu, nasledovaný textom a obrázkami. Zvukový formát a nástroje založené na “AI” sú najmenej obľúbené, čo hovorí o potrebe vizuálneho, pre mládež vhodného a zapájania sa schopného, obsahu.

Na záver, hoci táto štúdia poskytla cenné náhľady na správanie a preferencie mladých ľudí pri hľadaní informácií, je dôležité uvedomiť si určité obmedzenia. Nepomer odpovedí medzi južnou Európou a inými regiónmi, ako je severná a východná Európa, mohli skresliť výsledky skúseností pre krajiny ako Taliansko, Španielsko, či Portugalsko.

Budúce štúdie by mohli ťažiť z vyváženejšieho zastúpenia účastníkov naprieč Európou, aby poskytli obširnejšiu analýzu podľa regiónu, či krajiny.

Ďalej rozsah analýzy obmedzili niektoré technické problémy, ktoré sa vyskytli počas procesu prieskumu, ako napríklad neúplné údaje určitých jazykových skupín. Ďalší výskum by mohol prebádať tieto nedostatky, obzvlášť skúmaním vplyvu miestnych podmienok na informačné potreby mládeže. Bolo by tiež prospešné viesť dlhodobé štúdie, ktoré priebežne sledujú zmeny v informačnom správaní mládeže, obzvlášť vo svetle vyvíjajúcich sa digitálnych technológií a platforiem.

Zhrnutím, výsledky prieskumu poskytujú cenné podnety k tomu, ako môžu služby mládežníckych informácií a poradenstva lepšie zodpovedať potrebám mladých ľudí, zlepšiť ich prístup k dôveryhodným informáciám a podporiť lepšie zapájanie sa prostredníctvom správnych kanálov a formátov. Zistenia volajú po mnohostrannom prístupe, ktorý zahŕňa spoluprácu, inovácie a stratégie zamerané na mládež.

Dúfame, že zistenia tejto správy budú inšpiráciou pre nové iniciatívy v rámci siete ERYICA aj mimo nej, ktoré poslúžia ako základ pre ďalšie projekty zamerané na zlepšenie informačných a poradenských služieb pre mládež.

Referencie

- Agha, A. (2004). Registers of language. *A Companion to Linguistic Anthropology*, 23(9), 2.
- Bawden, D. & Robinson, L. (2020). Information overload: An overview. In: *Oxford Encyclopedia of Political Decision Making*. Oxford: Oxford University Press. <https://doi.org/10.1093/acrefore/9780190228637.013.1360>
- Buchanan, S., & Tuckerman, L. (2016). The information behaviours of disadvantaged and disengaged adolescents. *Journal of documentation*, 72(3), 527-548.
- Eghtesadi, M., & Florea, A. (2020). Facebook, Instagram, Reddit and TikTok: A proposal for health authorities to integrate popular social media platforms in contingency planning amid a global pandemic outbreak. *Canadian Journal of Public Health*, 111, 389-391.
- Fedotoff, J. & Pietilä, M. (2011). Youth Information and Counselling. From <https://www.koordinaatti.fi/sites/default/files/2020-01/Article%20Youth%20Information%20and%20Counselling%20%28JF%20MP%29.pdf>.
- Ghorbanian Zolbin, M. & Widén, G. (2023). Youth information needs in the Western Balkans. From: <https://static1.squarespace.com/static/63e63a0eebdc006803f20644/t/651ad3bd4945a96a20a21d12/1696256959184/Report%29+Youth+information+needs+in+the+Western+Balkans.pdf>
- González-Teruel, A. (2023). European research on information behaviour in the 21st century. *Informatio*, 28(1), 210-247.
- Haider, J., & Sundin, O. (2020). Information literacy challenges in digital culture: Conflicting engagements of trust and doubt. *Information, Communication & Society*, 25(8), 1176–1191. <https://doi.org/10.1080/1369118X.2020.1851389>
- Karim, M. & Widén, G. (2018). Future youth information and counselling: Building on information needs and trends. From: <https://static1.squarespace.com/static/63e63a0eebdc006803f20644/t/64010b88b11ba656161a679e/1677790089242/Final%2BBuilding%2Bon%2BInformation%2BNeeds%2Band%2BTrends.pdf>
- Krzaklewska, E. & Potocnik, D. (2014). Survey on Impact of Youth Information and Counselling. In: Ivanovskis, M. & Rupkus, E. *Compendium on National Youth Information and Counselling Structures*. ERYICA and Council of Europe. https://static1.squarespace.com/static/63e63a0eebdc006803f20644/t/63fd15ab3a376c15492673d0/1677530547496/2015_ERYICA_Compendium_of_national_youth_information_and_counselling_structures.pdf
- Kim, Kyung-Sun, Sei-Ching Joanna Sin, and Eun Young Yoo-Lee (2014). “Undergraduates’ use of social media as information sources.”
- Livingstone, S. (2004). What is media literacy?. *Intermedia*, 32(3), 18-20.
- Le Masson, V. (2023). The magic number: How to optimise and improve your survey response rate. From: <https://kantar.com/inspiration/research-services/what-is-a-good-survey-response-rate-pf>.
- Liu, N. F., Zhang, T., & Liang, P. (2023). Evaluating verifiability in generative search engines. *arXiv preprint arXiv:2304.09848*.
- Mohan, G. (2023). Characteristics and behaviours of young people who meet online contacts face-to-face. *International Journal of Adolescence and Youth*, 28(1), 2241524.
- Porter, S. R., & Whitcomb, M. E. (2004). Understanding Why Students Participate in Multiple Surveys: Who are the Hard-Core Responders?. *Online Submission*.
- Wu, M. J., Zhao, K., & Fils-Aime, F. (2022). Response rates of online surveys in published research: A meta-analysis. *Computers in Human Behavior Reports*, 7, 100206.

